

ЄВР БЮЛЕТЕНЬ

Інформаційне видання Представництва Європейської Комісії в Україні та Білорусі

⇒ РОЗПОЧАТО ПЕРЕГОВОРИ ЗІ СТВОРЕННЯ ЗОНИ ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ / 7 ⇒ ВІДБУВСЯ ІНФОРМАЦІЙНИЙ СЕМІНАР
З ОСВІТНІХ ПРОГРАМ / 10 ⇒ БРЮССЕЛЬ ПРОПОНУЄ ПОСИЛИТИ ПРИКОРДОННИЙ КОНТРОЛЬ / 15 ⇒ ЖУРНАЛІСТКА
АЛЛА ЛАЗАРЄВА РОЗПОВІДАЄ, ЧИМ УКРАЇНСЬКИЙ МЕНТАЛИТЕТ ВІДРІЗНЯЄТЬСЯ ВІД ЄВРОПЕЙСЬКОГО / 24

Визначено пріоритети Чорноморської синергії (стор. 4–5)

Голова Верховної Ради Арсеній Яценюк відвідав Брюссель. Він зустрівся з керівництвом інституцій ЄС та взяв участь у засіданні Комітету з парламентського співробітництва ЄС–Україна (стор. 9)

У Славському Львівської області відбувся семінар представників Євроклубів (стор. 14)

СВРОБЮЛЕТЕНЬ №3'08Інформаційне видання Представництва
Європейської Комісії в Україні та БеларусіКиїв 01024, вул. Круглоуніверситетська, 10
www.delukr.ec.europa.euЗміст бюлетеня не обов'язково відбиває
офіційні погляди Європейської Комісії

© Європейська Комісія, 2008

Керівник проекту Ірина Стаднічук
E-mail: Irina.Stadnychuk@ec.europa.eu**Головний редактор** Тетяна Яцюк**У реалізації проекту** Олег Фурділо
беруть участь Анатолій Марциновський
Сергій Матвеев**Комп'ютерна** Андрій Ходзицький
верстка

Наклад 10 500 прим.

Інтернетверсія www.delukr.ec.europa.eu

This publication is produced
with the financial support from the
Delegation of the European Commission
to Ukraine and BelarusВидання фінансується Представництвом
Європейської Комісії в Україні та БеларусіСвідоцтво про реєстрацію
КВ №12338—1222Р від 22.02.07

Індекс видання 98603

Видавець: ТОВ «Видавництво «Консультант»

Адреса: 03039, м.Київ,
вул. Голосіївська, 7, корп. 2

Тел/факс (044) 251-49-51

ISSN 1725-0811

Підписано до друку 07.03.08.

Друк: ТОВ «День печати»
м. Київ, пров. Карельський, 8

Безкоштовно

**ЧЛЕНСТВО В ЄС ПРИМИРИТЬ
СЕРБІЮ І АЛБАНЦІВ**

Проголошення незалежності Косово стало найголовнішою міжнародною подією лютого. Випадок справді безпрецедентний. Можна зрозуміти і радість косовських албанців, і розпач та розчарування сербів. Особливо тих, що проживають у Косово.

Справді, їм важко зараз уявити, що між Сербією та Косово зведуть державний кордон, і який враз закордонням стане їхня історична Батьківщина. Багато сербів ображені на Європейський Союз загалом або ж на окремі його країни, які визнали незалежність самопроголошеної держави. Але є де-що, що гарантовано має допомогти позбутися песимізму і бачити майбутнє не таким вже й похмурим.

Відносини ЄС—Україна

Пріоритетами Чорноморської синергії є транспорт, рибальство, доквілля й транскордонна співпраця **4**

Беніта Ферреро-Вальднер: «Дуже важливою для наших переговорів є політична стабільність в Україні» **6**

Розпочато роботу зі створення Зони вільної торгівлі **7**

Товарооборот постійно зростає. **7**

Ієн Боуг: «Молоде покоління українців — один з найважливіших резервів країни» **8**

Відбулося ювілейне засідання Комітету з парламентського співробітництва. **9**

Програми ЄС в Україні

Відбувся інформаційний семінар з освітніх програм **10**

Грета Росс: «Наша мета — сприяння створенню ефективної, економічної й справедливої медицини» **11**

Представництво Єврокомісії підтримало вуличну акцію митців **12**

У рамках проекту відбулися семінар і круглий стіл. **12**

У Луцьку відкрито інформаційний центр ЄС **12**

Завершився проект «Громадянська освіта — Україна» **13**

Інститут журналістики отримав сучасну редакцію новин **13**

Активісти Євроклубів зустрілися на семінарі в Славському **14**

Обговорили проблеми інвалідів **14**

Новини Євросоюзу**Кордони**

Брюссель пропонує посилити прикордонний контроль **15**

Розпочато діалог про безвізовий режим з Македонією і Чорногорією **15**

Розширення

Євросоюз допомагатиме Косово. **16**

Яцек Саріуш-Вольський: «Коли в ЄС будуть всі країни регіону, нинішні кордони зникнуть». **17**

Економіка

Жозе Мануель Баррозу: «Ми в дуже добрій позиції для того, щоб досягти успіху» **18**

Оновлена Лісабонська стратегія: рік третій **19**

Новини Євростату

В європейських готелях зупиняються все більше **20**

Доквілля

Визначено переможця Європейського тижня мобільності. **21**

Започатковано програму «Чисте небо». **21**

Освіта

Рідна мова плюс ще дві **22**

Найбільше роботи буде в секторі послуг. **22**

Медіа

У День безпечного інтернету найбільше говорили про дітей і молодь. **23**

Гайд-парк

Алла Лазарева: «Було непросто звикнути до іншого ритму життя» **24**

Миролюбка Разуканова: «Я пишаюся тим, що Болгарія стала частиною демократичної сім'ї» **25**

Дух вольності і свободи поєднує українця з європейцем **25**

Подорожі

Берлін запам'ятався розкутими мешканцями та чергою до Бундестагу **26**

Це — європейські перспективи Сербії і Косово, їхнє майбутнє членство в Європейському Союзі. Саме ЄС є організацією, яка гасить старі історичні образи та знімає, а не створює кордони між країнами-членами. Власне, з цього ж усе й почалося — з повоєнного переосмислення спільної історії Францією й Німеччиною, історичного їх примирення, бажання розпочати новий тип відносин. Гарний приклад для Косово і Сербії, та й для інших країн Західних Балкан.

Кордони справді є однією з найчутливіших речей для будь-якого народу. Але недавнє розширення Шенгенського простору засвідчило, що вони можуть зникнути так само враз, як інколи й постають. Гарним прикладом є Чехія і Словаччина. 1993 року припинила існувати їхня спільна країна, виник міждержавний кордон. Але 2004-го обидві всту-

пили до Європейського Союзу, і всього за три роки по цьому, після приєднання до Шенгенського простору, кордон знову фактично зник. Поза сумнівом, саме так станеться колись і з Косово та Сербією.

І є ще де-що дуже важливе — вимоги ЄС щодо демократії, прав людини, зокрема національних меншин, політика щодо збереження культурної спадщини. Все це передбачає цілковите неущемлення прав косовських сербів, і керівництво новопроголошеної держави пообіцяло дотримуватися таких стандартів.

Отже, зараз в інтересах і Сербії, і Косово якомога швидше інтегруватися до Європейського Союзу. З його боку існує цілковите сприяння. Саме приєднання до ЄС вирішить усі проблеми, загоїть рани й принесе благополуччя і сербському, і косовському народам.

Редакція

ПРІОРИТЕТАМИ ЧОРНОМОРСЬКОЇ СИНЕРГІЇ Є ТРАНСПОРТ, РИБАЛЬСТВО, ДОВКІЛЛЯ Й ТРАНСКОРДОННА СПІВПРАЦЯ

14 лютого в Києві відбулася Міністерська зустріч з питань взаємодії у Чорноморському регіоні. Вона дала офіційний старт ініціативі Європейської Комісії Чорноморська синергія, спрямованій на посилення регіонального співробітництва. До Києва приїхала, зокрема, Комісар ЄС з питань зовнішніх зносин та Європейської політики сусідства Беніта Ферреро-Вальднер, яка виступила з промовою.

БЛИЗЬКО РОКУ ТОМУ, у квітні 2007-го, Європейська Комісія оприлюднила Повідомлення для Ради ЄС та Європейського Парламенту під назвою «Синергія Чорноморського регіону — нова пропозиція регіонального співробітництва». Поштовхом до цього стало приєднання до ЄС з 1 січня минулого року Болгарії та Румунії і, одержаний таким чином, вихід Союзу до Чорного моря. «Настав слушний момент для активнішої участі Європейського Союзу в подальшому визначенні пріоритетів і механізмів співробітництва на регіональному рівні», — йшлося у Повідомленні.

За результатами київської зустрічі її учасники ухвалили Спільну заяву.

ВИСТУП КОМІСАРА ЄС З ПИТАНЬ ЗОВНІШНІХ ЗНОСИН І ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ПОЛІТИКИ СУСІДСТВА БЕНІТИ ФЕРРЕРО-ВАЛЬДНЕР

Шановний пане головуєчий, панове міністри, шановні колеги, пані та панове!

Дозвольте мені спочатку висловити вдячність господарю та співголовуючому цієї зустрічі, якою започатковується співпраця у Чорноморському регіоні — «Чорноморська синергія». Вельмишановний пане Президенте, я дуже вдячна вам і вашим співвітчизникам за теплий прийом і гостинність. Завдяки нашій взаємодії зі старанними зусиллями вашої сторони на офіційному рівні нам вдалося за останні кілька місяців створити рамки для цієї події, яка, на моє переконання, буде дуже продуктивною.

Я чекала на цей момент відтоді, як Європейська Комісія ухвалила пропозицію щодо Чорноморської синергії. Ще тоді ми запланували зустріч високого рівня для усіх політичних гравців, від яких залежить формування майбутнього Чорноморського регіону. Я дуже рада бачити, що тут зібралося так багато відомих політиків разом з вашими колегами з Європейського Союзу, щоб дати вдалий початок доброму плаванню Чорноморської синергії.

Після приєднання до ЄС рік тому Болгарії та Румунії Союз більше не є просто зовнішнім гравцем у цьому регіоні. Ми безповоротно є його частиною, майбутнє нашої безпеки та процвітання тісно пов'язане з його долею. Саме усвідомлення нашої нової присутності на берегах Чорного моря та наше подвійне відчуття відповідальності та довіри спонукало нас до того, щоб запропонувати новий напрямок співпраці, що ми сьогодні спільно й робимо.

Шановні пані та панове!

Усі країни Чорноморського узбережжя мають надзвичайно багату культуру, історію та творчі досягнення. Я сама могла у цьому переконатися, відвідуючи ці держави. Лише минулого тижня я побувала у Вірменії, Азербайджані та Грузії, а минулого року відвідала Сочі, Стамбул і Софію. Мені безумовно далеко не чужими є краса та культурне багатство й розмаїття цього регіону.

Таке розмаїття може бути джерелом великої сили, як з'ясував для себе Європейський Союз, але лише у співпраці.

ЄС продовжить розвивати свої двосторонні відносини з країнами через Європейську політику сусідства та інші стратегії. Але сьогодні перед ними стоять виклики, з якими неможливо впоратися поодиночі.

Саме тому Чорноморська синергія пропонує план діяльності щодо питань, які становлять наш спільний інтерес. Тепер, коли ЄС є повноправним учасником, ми можемо працювати разом над визначенням спільних проєктів і підходів, які принесуть переваги усім нам у майбутньому.

Це не означає повторного винаходу колеса: ми не хочемо дублювати те, що вже роблять інші, чи змагатися з поточними ініціативами. Саме тому ми звернулися до регіональних чорноморських організацій, зокрема Організації з чорноморського економічного співробітництва, яка має широке членське представництво та відіграє унікальну роль у регіоні. Ми не ставимо перед собою мету створювати нові інституції, а

швидше хочемо розвинути тісніші контакти з тими, хто вже працює у цьому просторі, та подивитися, що можемо зробити додатково.

Ось чому ми націлили Чорноморську синергію на кілька напрямків, а саме:

транспорт — для забезпечення кращої координації між транс'європейськими мережами та мережами Чорноморського регіону;

рибний промисел — для забезпечення раціонального використання рибних ресурсів Чорного моря;

охорону довкілля — для впровадження проєктів, пов'язаних зі зміною клімату та якістю води;

транскордонну співпрацю — для започаткування програми співпраці між місцевими органами влади в усьому регіоні.

Приділятимемо увагу також іншим сферам, таким як міграція, правопорядок і боротьба з організованою злочинністю.

Я би хотіла, щоб на цій зустрічі були обговорені пріоритетні галузі, де наша співпраця користуватиметься широкою підтримкою і де скоординовані зусилля принесуть відчутні результати громадянам кожної країни регіону. Але ми можемо бути ще амбітнішими, тому я хотіла би, щоб ми також розглянули середньо- та довгострокові цілі нашої майбутньої співпраці.

Чорноморська синергія може стати гнучкими рамками для об'єднання зусиль зацікавлених сторін у напрямку розробки та впровадження заходів, пов'язаних з цими цілями. Тут можуть бути визначені провідні країни та регіональні організації, відповідальні за конкретні цілі, де, за необхідності, їх можуть спрямовувати міністерські зустрічі у конкретних галузях.

Ми також сподіваємося на інші пропозиції, такі як чорноморські партнерства у визначених сферах.

Шановні пані та панове!

Сьогоднішня подія сприятиме підвищенню статусу цього регіону та приверне політичну увагу до спільних викликів, характерних для нього. Вона заохочуватиме нас до співпраці

для спільного блага усіх тих, хто живе і працює на узбережжі Чорного моря. Вона справедливо приведе до появи очікувань наших громадян, які ми мусимо справдити.

Дозвольте мені ще раз подякувати за вашу участь у цій спільній діяльності, і я сподіваюся на співпрацю з вами у розбудові нашого спільного партнерства.

СПІЛЬНА ЗАЯВА МІНІСТРІВ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ І КРАЇН ЧОРНОМОРСЬКОГО РЕГІОНУ

1. Міністри закордонних справ країн Європейського Союзу та країн Чорноморського регіону зустрілися в Києві, щоб започаткувати співробітництво в рамках ініціативи Чорноморська синергія. Зустріч відкрив Президент України Віктор Ющенко.

2. Міністри окреслили важливі виклики та можливості співробітництва у Чорноморському регіоні, які можуть вимагати скоординованих дій на регіональному рівні. Вони дійшли згоди стосовно того, що активніше залучення Європейського Союзу може збільшити потенціал регіонального співробітництва. Міністри привітали ініціативу ЄС Чорноморська синергія як важливий механізм у досягненні цієї мети.

3. Учасники погодилися, що найпершою метою Чорноморської синергії є розвиток співробітництва всередині Чорноморського регіону, а також між регіоном та Європейським Союзом. Різні аспекти синергії будуть обговорені, погоджені й утілені зацікавленими країнами у цілком прозорий та гнучкий спосіб, базований на взаємних інтересах.

4. Чорноморська синергія буде мати підтримку від Європейської політики сусідства та інших проектів Європейського Союзу, які стосуються його відносин з країнами регіону. Підтримка Євросоюзом чорноморського регіонального співробітництва спрямована на отримання видимих результатів у низці пріоритетних сфер. Зокрема, у розвитку та взаємозв'язку транспорту, енергетики та комунікаційної інфраструктури, що є відповіддю на зростання торгівлі, інвестицій, руху та інформаційних потоків, а також на швидкозростаючі транзитні

потреби. Міністри задекларували їхню рішучість сприяти діалогу між виробниками енергії, її споживачами та країнами-транзитерами, спрямованому на забезпечення чесного доступу до енергетичних ресурсів та ринків, посилення енергетичної безпеки та стійкого розвитку з урахуванням потреб екології. Вони будуть підтримувати регіональне транспортне співробітництво з огляду на покращення ефективності, безпеки та безпечності. Міністри дійшли згоди, що Чорноморська синергія сприятиме покращенню координації між відповідними політиками ЄС та регіональними проектами, а також реалізації таких програм як розвиток головних транснаціональних транспортних альянсів, проектів Морський моторвейс або Кільцева чорноморська дорога.

5. Синергія має зробити внесок у кращу координацію специфічних довгільних програм, які сфокусовані на покращенні якості води. Вона має також дати імпульс діалогу щодо підходів у морській політиці й полегшити зусилля з започаткування регіонального риболовецького менеджменту, щоб забезпечити раціональне використання рибних ресурсів Чорного моря. Чорноморське регіональне співробітництво має також забезпечувати умови для кращої співпраці в боротьбі з кліматичними змінами й попередженні та ліквідації природних та спричинених людською діяльністю катастроф у регіоні. Чорноморські країни і Європейський Союз співробітничатимуть у сферах міграції, дотримання закону й боротьби з організованою злочинністю на основі вже існуючих домовленостей, їхньому подальшому розвитку й уникненні дублювання. Більше залучення ЄС в регіональне співробітництво може принести вигоди у сфері торгівлі, науки та технологій, досліджень, культури та освіти, а також зайнятості та соціальних справ.

6. Міністри взяли до уваги бажання щодо перспектив можливого полегшення візового режиму й кращої мобільності людей з огляду на сприяння розвитку торгівлі та економічних відносин.

7. Чорноморська синергія могла б користуватися перевагами Чорноморського партнерства, співпрацюючи з різними зацікавленими сторонами з ЄС та Чорноморського регіону.

8. Учасники погодилися, що Чорноморська синергія була б корисним інструментом для зміцнення демократії та поваги до прав людини та розвитку громадянського суспільства.

9. Заморожені конфлікти заважають співробітництву, тому учасники наголошують на потребі якнайшвидшого їх мирного врегулювання на основі норм і принципів міжнародного права.

10. Учасники зустрічі підкреслюють важливість парламентської діяльності у сприянні регіональному співробітництву.

11. Міністри вітають перші кроки Чорноморської програми з транскордонного співробітництва, яка підтримує громадянське суспільство і місцевий рівень співпраці в прибережних районах Чорного моря.

12. Учасники наголошують на потребі належного фінансування як пріоритеті у виконанні програм регіонального співробітництва. Співфінансування повинно відбуватися за загальними правилами. У цьому контексті регіональна діяльність міжнародних фінансових інституцій, найперше Європейського банку реконструкції та розвитку, Європейського інвестиційного банку, Чорноморського банку реконструкції та розвитку могла б надати нові можливості від ЄС та від країн Чорноморського регіону.

13. Міністри визнали важливу роль, яку відіграють регіональні організації та ініціативи, особливо Організація з чорноморського економічного співробітництва (ОЧЕС). Міністри з задоволенням відзначили, що Європейська Комісія отримала статус спостерігача в ОЧЕС і залучена до практичної діяльності в деяких сферах. Чорноморська синергія має брати до уваги співробітництво в рамках ОЧЕС і, водночас, залишатиметься відкритою для співпраці, яку забезпечують інші регіональні структури та ініціативи, зокрема щодо Дунайського регіону.

14. Учасники зустрічі зауважили, що Чорноморська синергія є початком довготривалого регіонального співробітництва, яке намагатиметься пропонувати нові можливості для зростання стабільності й добробуту для громадян у Чорноморському регіоні та всій Європі.

Міністри висловлюють свою подяку Україні за відмінну підготовку й організацію зустрічі. □

«ДУЖЕ ВАЖЛИВОЮ ДЛЯ НАШИХ ПЕРЕГОВОРІВ Є ПОЛІТИЧНА СТАБІЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ»

Перебуваючи в Києві для участі у Міністерській конференції з питань взаємодії в Чорноморському регіоні Комісар ЄС з питань зовнішніх зносин і Європейської політики сусідства Беніта Ферреро-Вальднер зустрілася з Президентом України Віктором Ющенком, прем'єр-міністром Юлією Тимошенко та міністром закордонних справ Володимиром Огризком.

НАПРИКІНЦІ ПЕРЕБУВАННЯ В УКРАЇНСЬКІЙ СТОЛИЦІ Комісар дала прес-конференцію у Представництві Європейської Комісії в Україні і Беларусі.

— Найважливішим для України і для Європейського Союзу є на сьогодні переговори з підготовки нової посиленої Угоди, — заявила вона у вступному слові. — Україна нарешті стала членом Світової організації торгівлі. Це відкриває шлях до створення Зони вільної торгівлі, що буде частиною посиленої Угоди. Особливо важливою для нинішніх переговорів є політична стабільність, що має спиратися на демократію й верховенство права. У цьому сенсі для України дуже актуальними є судова реформа, боротьба з корупцією і поліпшення бізнес-клімату. Друга важлива справа — зараз ми працюємо з українською стороною над організацією конференції зі збору коштів на реконструкцію газотранспортної системи вашої країни. Вона запланована на осінь. Поки що ми перебуваємо на стадії обговорення питання, але це один із прикла-

дів того, як Єврокомісія допомагає Україні. Потім Комісар ЄС відповіла за запитання журналістів.

— Президент Ющенко припустив, що нова посилена Угода може бути підписана до кінця цього року. Скільки ж можуть тривати переговори зі створення Зони вільної торгівлі?

— Я думаю, що підписання посиленої Угоди до кінця року було б фантастичним варіантом. Переговорний процес дуже ємний, особливо, що стосується Зони вільної торгівлі.

— Чи може це забрати 2–3 роки?

— Досі ми доволі швидко працювали над підготовкою посиленої Угоди. Але ж її частиною буде Угода про вільну торгівлю. І скільки це займе часу, сказати дуже важко. Я б не хотіла називати конкретні терміни. Подивіться, скільки часу в Україні забрав вступ до СОТ...

— Існують нарікання на виконання деякими посольствами країн — членів ЄС у Києві Угоди про спрощення візової процедури. Наприклад, порушується пункт щодо видачі ба-

гаторазових віз для журналістів. Як би ви це прокоментували?

— Ця угода почала працювати лише з 1 січня. Цілком можливо, що є певні проблеми. Але ж водночас не забувайте, якою була ситуація до 1 січня — нинішня є кращою.

Угодами про спрощення візової процедури та реадмісію передбачено створення спільних моніторингових комітетів. Планується, що перше їхнє засідання відбудеться вже в першій декаді березня. Тоді й будуть обговорені усі питання, що стосуються практичної реалізації цих угод. Я дуже прошу повідомляти наше Представництво в Києві про всі негаразди, пов'язані з їх виконанням. Ця інформація буде внесена у відповідну базу даних. Складнощі справді можуть виникати, та дуже часто вони залежать від суб'єктивних причин.

— Європейська Комісія оприлюднила плани щодо запровадження суворішого контролю на зовнішніх кордонах ЄС, зокрема, можлива вимога надання громадянами третіх країн біометричних даних. Це не призведе до того, що приїхати до Союзу стане важче, у тому числі й українцям?

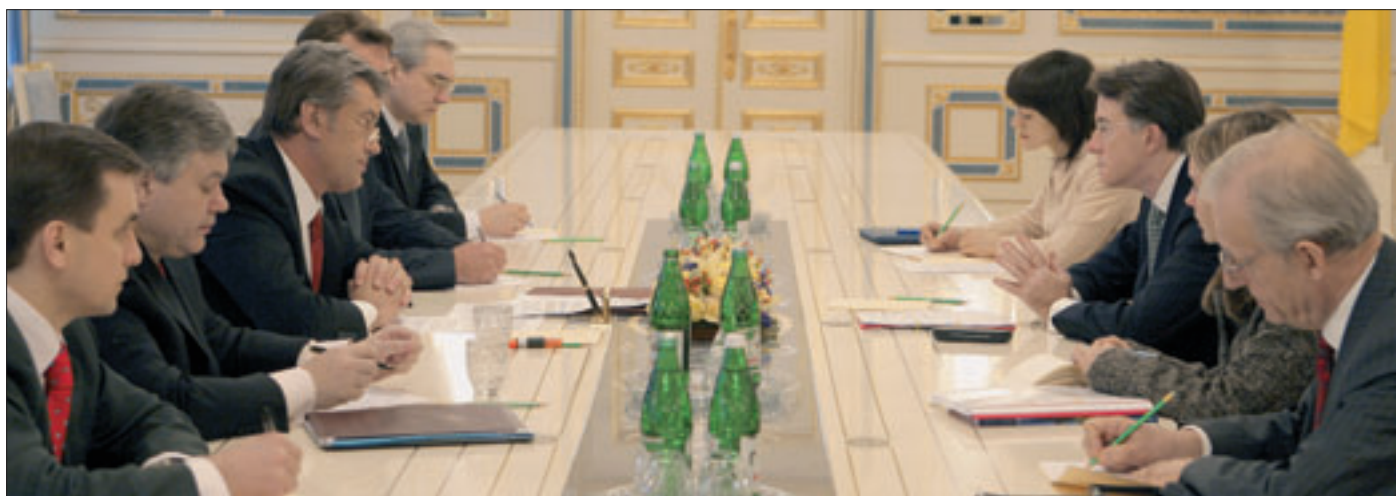
— Ідея щодо біометричних даних була запропонована Віце-президентом Єврокомісії Франко Фраттіні, і виходить вона від самих країн-членів. Продиктовано це потребою боротьби з тероризмом. Євросоюзу потрібно ефективно відрізнити законослухняних людей від терористів.

У мене самої вже є біометричний паспорт. Його оформлення справді вимагає певного часу, але це виправдовується. Грузія та Вірменія вже висловили готовність до запровадження біометричних паспортів. Вони розуміють, що насправді це дасть можливість спростити візовий режим — бо країнам-членам легше буде визначити, що власник такого паспорта є законослухняною людиною.

Але поки що це лише пропозиція Комісії, її ще має схвалити Рада ЄС. Ще раз хочу наголосити — в основі всіх цих планів лежить наше бажання відрізнити терористів від нормальних людей. Тобто це таке собі відділення зерен від полову. □

РОЗПОЧАТО РОБОТУ ЗІ СТВОРЕННЯ ЗОНИ ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ

Європейський Союз і Україна офіційно розпочали переговори з укладення Угоди про вільну торгівлю. Сталося це 18 лютого. Задля події до Кисва прилетів Комісар ЄС з питань торгівлі Петер Мендельсон.

У ЦЕРЕМОНІІ ВІДКРИТТЯ ПЕРЕГОВОРІВ взяв участь Президент України Віктор Ющенко. Через хворобу не змогла бути присутньою прем'єр-міністр Юлія Тимошенко.

— Лібералізація відносин у сфері руху товарів, послуг, капіталу, в значній мірі, робочої сили — це той потенціал, який найближчими роками, за оцінками різних експертів, може підняти на порядки інтенсивність наших відносин, — заявив Президент України.

Комісар ЄС Петер Мендельсон виступив під час церемонії з промовою.

— Я радий мати можливість відкрити сьогодні разом із Президентом Віктором Ющенком переговори щодо створення Зони вільної торгівлі між ЄС та Україною. Хотів би віддати належне йому та прем'єр-міністру Юлії Тимошенко за те, що зробили це можливим. Їхня відданість приєднанню до Світової організації торгівлі — і персональна участь віцепрем'єра Григорія Немири у завершенні переговорів — дозволила нам здійснити цей важливий крок у напрямку тіснішого економічного партнерства між Україною та ЄС.

Це приклад виконання зобов'язань ЄС щодо України — ще не висохли чорнила на угоді про вступ до СОТ, а ми вже тут, у Києві, щоб вибудувати нову стадію наших економічних відносин! Я хотів би подякувати прем'єр-міністру, яка запросила мене приїхати до Києва й відкрити переговори щодо Зони вільної торгівлі, ключового елементу нової посиленої Угоди.

Я думаю, що це важливий день і для України, і для ЄС. Процес, на порозі якого ми перебуваємо, стосується не лише торгівлі й притоку інвестицій. Це означає продовження української політичної та економічної інтеграції в глобальну економіку і поглиблення партнерства з ЄС. Я з ентузіазмом очікую співпраці з Україною в СОТ, де ми тепер разом є опікунами глобальної торговельної системи, яка стосується майже всіх країн світу.

Ці кроки є важливою частиною економічних і політичних реформ, які трансформують Україну. Економічна інтеграція є одним із кращих способів, які ми маємо у своєму розпорядженні для створення стабільного й успішного регіону.

Отже, наступними місяцями ми працюватимемо, щоб підготувати Угоду, яка має привести економіки ЄС і України настільки близько одна до одної, наскільки це можливо. Багато бар'єрів на шляху до зближення наших економічних зв'язків містять не кордони, а правила й регулювання. Ми шукатимемо шляхів для збільшення потоку інвестицій, приведення до спільних стандартів наших нормативних актів, щоб допомогти експортерам долати перешкоди. Нам треба досягти для обох сторін і зближення, і прозорості, відкритішої економіки, базованої на міцних та чітких правилах та їхньому застосуванні відповідно до міжнародних стандартів. Це потребує політичної волі та амбіцій в наших переговорах. Вони будуть

важкими, однак я впевнений, що нам до снаги досягти збалансованої та амбітної Угоди.

ЄС є найбільшим експортним ринком для України, і Угода про вільну торгівлю допоможе країні й надалі використовувати ці величезні можливості. Це також дасть змогу Україні стати привабливішою й відкрити експортні можливості для невеликих українських компаній. Але як я вже сказав, процес стосується не лише економічних можливостей. Це показник триваючих трансформацій країни і великий крок до тіснішого партнерства ЄС та України. □

ТОВАРОБОРОТ ПОСТІЙНО ЗРОСТАЄ

Головною метою майбутньої Угоди про вільну торгівлю є розвиток торгівлі між ЄС і Україною та збільшення обсягів інвестицій. Цього планується досягти через суттєву лібералізацію торговельних стосунків та гармонізацію регуляторних баз.

Серед експортних ринків ЄС Україна наразі займає 25 сходинку. Водночас Союз є першим торговим партнером України. Останніми роками спостерігалось стабільне зростання обсягів торгівлі між ними: 2006-го товарооборот склав 26 млрд євро, а попередні дані за 2007 рік свідчать про продовження його зростання. Україна експортує до ЄС переважно метал, енергоресурси, машинне обладнання, сільськогосподарську продукцію й хімікати. Більшу частину експорту ЄС до України складає машинне обладнання, хімікати та транспортне обладнання.

ЄС є найбільшим іноземним інвестором в Україну. 2006 року обсяг прямих іноземних інвестицій з Євросоюзу склав 5,5 млрд євро. Ще 2003-го цей показник становив лише 230 млн євро.

«МОЛОДЕ ПОКОЛІННЯ УКРАЇНЦІВ — ОДИН З НАЙВАЖЛИВИШИХ РЕЗЕРВІВ КРАЇНИ»

У лютому журнал «Форум» надрукував інтерв'ю з Головою Представництва Європейської Комісії в Україні та Біларусі Існом Боугом. Розмова була не лише про політику — посол розповів також і про себе. Пропонуємо цю розповідь читачам «Євробюлетеня».

«ОСОБЛИВО ПОДОБАЄТЬСЯ КИЄВО-ПЕЧЕРСЬКА ЛАВРА» Уперше я приїхав до Києва у вересні 2004 року. До цього працював переважно в арабських країнах. Тому приїзд до Києва, європейського міста, був для мене чимось схожим на повернення додому. Хоча в тій частині Європи, звідки я родом, немає таких церков з золотими банями. Їх я бачив щодня зі свого готельного номера. Якщо зібрати всі враження разом, то вийде дещо змішане почуття: з одного боку відчуття чогось дуже знайомого, а з іншого — абсолютно нового.

Є в Києві одне місце, яке мені особливо подобається — Києво-Печерська Лавра. Дуже люблю гуляти там увечері, після роботи. Під час таких прогулянок я відпочиваю. Хоча роблю це не так часто, як хотілося б — більшу частину часу проводжу в офісі.

Я побував у багатьох українських містах — Донецьку, Дніпропетровську, Харкові, Запоріжжі, Вінниці, Житомирі, Львові, Тернополі, Сумах, Івано-Франківську, Галичі, Кам'янці-Подільському, Коломиї, Чернівцях, Бердянську, Одесі, Ялті, Сімферополі, Бахчисараї, Севастополі, Ужгороді. Куди б я не приїздив, мене завжди приймають тепло й гостинно. Всі українці однаково дружелюбні. І що важливо, проявляють зацікавленість до діяльності Європейського Союзу, визнають важливість відносин ЄС та України.

Під час офіційних візитів в міста України я завжди намагаюся виділити один-два дні, щоб познайомитися з тамтешніми визначними місцями. Це робить знання про Україну ширшими, а враження — яскравішими.

«ЛЮДИ ЦІКАВЛЯТЬСЯ МУЗИКОЮ, ЛІТЕРАТУРОЮ» Україна — висококультурна країна. Люди цікавляться музикою, літературою, живописом. Особливе враження на мене справляє молоде покоління. У них відкритий підхід до життя: вивчають іноземні мови, прагнуть вчитися й працювати за кордоном. Молоде покоління українців — один з найважливіших резервів країни.

«ДУМАЮ, МАРГАРЕТ ТЕТЧЕР НЕ СКОРО ЗАБУДУТЬ» Гарний політик повинен чітко розуміти, що він хоче зробити для своєї країни. Класичний приклад — Маргарет Тетчер. Вона, поза сумнівом, володіла цим багатством: завжди знала, чого хоче досягти у внутрішній та зовнішній політиці Великої Британії. Саме тому Маргарет Тетчер залишила значимий слід в історії. Думаю, її не скоро забудуть.

«НА РІЗДВО МИ ЗБИРАЛИСЯ ВСІЮ РОДИНОЮ» Я народився й виріс у графстві Норфолк, це на сході Англії. Багато грав у футбол. Мій батько був фермером. І я пам'ятаю, як часто він позирав крізь вікно на небо, намагаючись передбачити, яка буде погода. Мій батько не вірив у вихідні. Він весь час був зайнятий. Я теж не люблю вихідні: це зупинка, а мені до душі постійний рух уперед.

У дитинстві на Різдво ми збиралися вдома всією родиною. Готували знаменитий різдвяний пудинг. Моя мама привезла його рецепт з Південної Африки, де вона виросла. І сьогодні на кожне Різдво, де б я не був — у Бразилії, Марокко чи Україні — різдвяний пудинг мене скрізь знаходить: його або дарують, або висилають поштою. Ця традиція залишилася незмінною.

«ІЗ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ МЕНІ ПОДОБАЄТЬСЯ АНГЛІЙСЬКА КЛАСИКА»

Коли випадає вільна хвилинка, я читаю, слухаю музику, хожу в оперу. Люблю подорожувати, відкривати для себе нові місця. Не люблю довго сидіти на одному місці. Англіїці читають більше біографій, ніж будь-яка інша нація. І я не виняток. Дуже люблю біографії. Це гарний спосіб вивчити історію крізь призму життя інших людей. Із художньої літератури мені подобається англійська класика: Чарльз Дікенс, Джейн Остін. Люблю класичну музику, оперу XIX століття — Вагнера, Пуччіні, Верді.

«ДУЖЕ ЛЮБЛЮ БОРЩ, ОСОБЛИВО В ХОЛОДНУ ПОГОДУ» Якщо тривалий час живеш в якійсь країні, завжди залишаєш там частинку себе і частину забираєш з собою. Я жив і працював у багатьох країнах. Одне з місць, куди завжди люблю повертатися — це Італія. Якби мені весь час довелося їсти страви однієї кухні, я б вибрав, мабуть, італійську. Але обов'язково додав би до неї український борщ! Дуже люблю борщ, особливо в холодну погоду.

«ПОМАРАНЧЕВА РЕВОЛЮЦІЯ» ПРОДЕМОНСТРУВАЛА, НАСКІЛЬКИ ВАЖЛИВА ДЕМОКРАТІЯ»

Одна з найзначніших для мене як дипломата подій — це «Помаранчева революція». Мені пощастило прожити її з тисячами українців, які вийшли на вулиці відстояти свої демократичні права. Я став частіше думати про ту демократію, яка існує в країнах Євросоюзу і яку ми сприймаємо як належне. Багато хто досить цинічно розмірковує про демократію і каже: нащо йти на вибори й голосувати? У моїй країні кількість людей, які приходять на вибори, з кожним роком меншає. Після подій в Україні я не сприймаю такого ставлення. «Помаранчева революція» продемонструвала, наскільки важлива демократія і як важливо, щоб люди приходили на вибори. □

ВІДБУЛОСЯ ЮВІЛЕЙНЕ ЗАСІДАННЯ КОМІТЕТУ З ПАРЛАМЕНТСЬКОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Лютий став для відносин ЄС і України місяцем міжпарламентських контактів. У Брюсселі побував з візитом голова Верховної Ради Арсеній Яценюк, тоді ж там відбулося ювілейне, десяте засідання Комітету з міжпарламентського співробітництва ЄС–Україна.

АРСЕНІЙ ЯЦЕНЮК ЗУСТРІВСЯ В БРЮССЕЛІ З ВИСОКИМ ПРЕДСТАВНИКОМ ЄС з питань спільної зовнішньої та безпекової політики Хав'єром Соланою, Комісаром ЄС з питань зовнішніх зносин і Європейської політики сусідства Бенітою Ферреро-Вальднер, Віце-президентом Європейського Парламенту Мареком Сівцем, керівником Комітету у закордонних справах Яцеком Саріуш-Вольським та лідером фракції Європейської народної партії у Європарламенті Жозефом Доулем.

Сайт Європейського Парламенту розмістив інтерв'ю з Арсенієм Яценюком.

— Під час свого минулого візиту до Європарламенту прем'єр-міністр України Юлія Тимошенко заявила, що європейська інтеграція є пріоритетом для вашої країни. Як ви «продасте» цю ідею українським виборцям?

— В українському суспільстві є багато розбіжностей. Наприклад, стосовно приєднання до НАТО або мови — опозиція добивається референдуму щодо надання російській мові статусу державної, нарівні з українською. Але щодо європейських прагнень таких розбіжностей загалом не існує. Понад 60% українців є орієнтованими на Європу, отже немає розділу щодо цього в нашому суспільстві.

Тому сьогодні головною метою для уряду і політиків має стати наближення України до Європейського Союзу. Ми поки що не просимо членства. Зрозуміло, що це довгий і складний процес. Але треба більше співробітничати з ЄС, йти до політичної асоціації й економічної інтеграції.

— Опозиція зараз блокує роботу Верховної Ради. Чи можливий за таких умов рух уперед?

— Це питання щодо того, як працює демократія. Потрібен час, щоб досягти політичної зрілості. Але ці тимчасові перетрубації ми переборемо. Згодом опозиція буде не фізичною, а інтелектуальною. Ми цього досягнемо.

— Що ви очікуєте від вашого візиту і від співробітництва з Європейським Парламентом загалом?

— Лісабонська угода підвищить владу Європейського Парламенту. Я впевнений, що

він надаватиме міцну підтримку відносинам ЄС і України. Буде дуже активним щодо нової посиленої Угоди, так як було з Угодою щодо

спрощення процедури оформлення віз. Також на порядку денному Угода про вільну торгівлю між ЄС і Україною.

СКЛАД КОМІТЕТУ З ПАРЛАМЕНТСЬКОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ЄС–УКРАЇНА

Від Європарламенту: Адріан Северин — голова (Румунія, Соцпартія), Чарльз Теннок (Велика Британія, Європейська народна партія), Анжей Запаловський (Польща, Союз за Європу націй), Зарунас Бірутис (Литва, Альянс демократів і лібералів за Європу), Яна Бобошикова (Чехія, позафракційна), Ержи Бузек (Польща, ЄНП), Антоніо де Бласіо (Угорщина, ЄНП), Габор Гаранго (Угорщина, Соцпартія), Ребекка Хармс (Німеччина, Партія зелених), Літі Якобс (Нідерланди, Соцпартія), Гонтарс Красс (Латвія, СЄН), Гельмут Марков (Німеччина, Об'єднані європейські ліві), Зіта Плештінска (Словаччина, ЄНП) Марек Сівець (Польща, Соцпартія), Гражина Станішевська (Польща, АДЛЄ), Маріанн Тиссен (Бельгія, ЄНП), Ставрос Арнаутакіс (Греція, Соцпартія), Крістофер Бізлі (Велика Британія, ЄНП), Герберт Бош (Австрія, Соцпартія), Мартін Калланан (Велика Британія, ЄНП), Марія

Карлшамр (Швеція, АДЛЄ), Арунас Дегутіс (Литва, АДЛЄ), Альфред Гомолка (Німеччина, ЄНП), Мілан Горачек (Німеччина, Партія зелених), Мечислав Яновський (Польща, СЄН), Констанц Крел (Німеччина, Соцпартія), Алдіс Кушкіс (Латвія, ЄНП), Збігнев Кузьмук (Польща, СЄН), Маруся Любчева (Болгарія, Соцпартія), Габріель Штайнер (Німеччина, ЄНП), Єва-Бріт Свенсон (Швеція, ОЕЛ).

Від Верховної Ради: Борис Тарасюк — голова (блок «Наша Україна-Народна самооборона»), Анатолій Кінах (Партія регіонів), Олег Шевчук (блок Юлії Тимошенко), Валерій Бевз (Компартія), Юрій Бойко (ПР), Ірина Геращенко (НУ-НС), Роман Зварич (НУ-НС), Юрій Ключковський (НУ-НС), Леонід Кожара (ПР), Віталій Корж (БЮТ), Олександр Лавринович (ПР), Сергій Львовичкін (ПР), Володимир Філенко (НУ-НС), Євген Шаго (БЮТ), Зоя Шишкіна (БЮТ), Віктор Янукович (ПР).

ВІДБУВСЯ ІНФОРМАЦІЙНИЙ СЕМІНАР З ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

Інформаційний семінар щодо фінансованих Євросоюзом освітніх програм відбувся у столичному Європейському університеті. Дізнатися про нововведення у цій галузі приїхали представники вузів з усієї країни.

ГОЛОВА ПРЕДСТАВНИЦТВА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОМІСІЇ В УКРАЇНІ ІЄН БОУГ У ВСТУПНОМУ СЛОВІ РОЗПОВІВ, ЩО У КІНЦІ 2006 РОКУ ЗАВЕРШИЛАСЯ ПРОГРАМА TEMPUS III.

— За 12 років існування цієї програми було профінансовано 134 різноманітні проекти, які дали можливість модернізувати українські вузи, сприяли регіональній та міжнародній співпраці, — заявив Ієн Боуг. — Також за цей час було видано 100 грантів мобільності професорсько-викладацькому складу. TEMPUS III дала можливість розробити багато навчальних курсів та програм. Представники українських вузів підтвердили, що спільна робота з європейськими колегами сприяла підвищенню рівня їхніх знань та допомогла дізнатися про нові методи викладання та оцінки освіти.

З 2007-го стартувала TEMPUS IV, яка триватиме до 2013 року. Варто зазначити, що це — міжнародна програма, яка діє у 27 країнах-партнерах на Західних Балканах, у Східній Європі, Середземномор'ї та Центральній Азії. Головне завдання TEMPUS IV, на відміну від третьої версії програми, — підвищити рівень викладання у вузах, допомогти реформі освіти. Тобто гранти видаватимуть здебільшого

не на поїздки вчених та студентів за кордон (хоч і такі проекти залишаться), а на створення європейського рівня освітніх програм в Україні за допомогою іноземних фахівців. На країни Східної Європи Єврокомісія в рамках TEMPUS IV виділяє 24 мільйони євро (включно з 10 мільйонами євро для Росії).

Водночас, за словами Голови Представництва, для успішності TEMPUS IV Україні необхідно створити відповідне Національне бюро.

— Я нещодавно зустрівся з міністром освіти, ми обговорювали це питання. Міністр пообіцяв, що це буде зроблено, — розповів Ієн Боуг. — Україна не зможе скористатися усіма перевагами, які дають підтримувані Єв-

ропейським Союзом TEMPUS та інші програми у галузі освіти, якщо для цього не буде створено спеціального контактного центру.

Серед програм, які мав на увазі Ієн Боуг, варто відзначити передусім ERASMUS MUNDUS (якою вже скористалися 79 українських студентів і вчених), ERASMUS MUNDUS — Вікно зовнішньої співпраці (завдяки якій 132 студенти зможуть отримати гранти на навчання у країнах ЄС) та програма Жана Моне. Остання розроблена для того, щоб поширювати знання про Євросоюз. У її рамках створюють спеціальні курси європейських студій в українських університетах. В Україні вже розроблено таких чотири: один в Ужгородському університеті і три у Донецькому національному університеті.

— Усі ці програми розроблені для того, аби підтримувати міжлюдські контакти, — наголосив Голова Представництва Єврокомісії. — Дуже важливо, щоб відносини між Україною та ЄС не розвивалися лише на користь політиків, бізнесменів чи державних службовців. Важливо, щоб усе суспільство змогло скористатися їхніми перевагами. І, мабуть, важко вигадати інший спосіб забезпечення цього, ніж через освіту.

Тетяна ПАСОВА.

«НАША МЕТА – СПРИЯННЯ СТВОРЕННЮ ЕФЕКТИВНОЇ, ЕКОНОМІЧНОЇ Й СПРАВЕДЛИВОЇ МЕДИЦИНИ»

У серпні 2007 року розпочався проект ЄС «Сприяння реформі вторинної медичної допомоги в Україні».

Впродовж кількох місяців тривала інтенсивна робота з налагодження механізму його втілення. Керівник проекту, доктор Грета РОСС розповіла «Євробюлетеню» про його плани й завдання.

— Що таке вторинна медична допомога?

— Це – спеціалізована лікувально-профілактична допомога, що надається лікарями, які мають відповідну спеціалізацію і можуть забезпечити більш кваліфіковане консультування, діагностику, профілактику і лікування, ніж лікарі загальної практики.

— Які головні завдання й компоненти проекту?

— Проект заплановано на запит українського уряду ще у 2004 році. Реалізується він у рамках Програми технічної допомоги, що надається Україні Європейською Комісією. Загальна мета проекту полягає у підтримці заходів Міністерства охорони здоров'я щодо створення в країні ефективної, економічної та справедливої системи охорони здоров'я. Досягнення цієї мети ми вбачаємо через підтримку впровадження реформи вторинної медичної допомоги.

Робота проекту здійснюватиметься за чотирма компонентами: розробка національної стратегії і плану розвитку; планування системи вторинної медичної допомоги та управління галуззю; фінансове планування та управління роботою медичних закладів; організаційний і кадровий розвиток.

Передусім діяльність проекту буде сфокусована на підвищенні спроможності Міністерства охорони здоров'я та Міністерства фінансів до проведення реформи вторинної медичної допомоги в Україні. Проект візьме участь у розробці довгострокової національної стратегії і плану заходів на підтримку цілеспрямованої реформи вторинної медичної допомоги з урахуванням положень Національного плану розвитку системи охорони здоров'я на період до 2010 року.

Вже створено робочу групу, яка проаналізує міжнародний та український досвід реструктуризації системи вторинної медичної допомоги, визначить варіанти її реформування, прийнятні для України.

У рамках виконання другого компоненту зусилля будуть спрямовані на покращення потенціалу управління та регулювання в системі вторинної медичної допомоги. Для кожної пілоїтної

області розроблятиметься генеральний план розвитку системи вторинної медичної допомоги. Також буде розроблено й запроваджено сучасні системи інформаційного моніторингу якості та внутрішнього управління ВМД. Для кожної пілоїтної області — а це Харківська, Полтавська та Житомирська — розроблятиметься план реструктуризації системи вторинної медичної допомоги і здійснюватиметься аналіз різних сценаріїв її розвитку. За цим компонентом буде також проведено навчальні цикли і організовано поїздки до країн Європейського Союзу для ознайомлення українських фахівців з кращим європейським досвідом.

Третій компонент – фінансове планування та управління роботою медичних закладів. Ми сприятимемо підвищенню навичок з написання бізнес- чи інвестиційних планів. Фа-

хівці проекту випробують низку моделей та засобів управління закладами вторинної медичної допомоги і продемонструють, як інтегроване планування інвестицій здатне поліпшити роботу медичних закладів.

І четвертий компонент — організаційний і кадровий розвиток. Ми сприятимемо підвищенню якості роботи та рівня знань управлінців медичними закладами. Проект співпрацюватиме з Департаментом кадрової політики МОЗ. Вже укладено угоду про співробітництво з Національною медичною академією післядипломної освіти ім. П. Шупика та планується її підписання з Харківською медичною академією післядипломної освіти. В рамках проекту будуть проведені семінари й конференції, вже працює наш сайт — www.eu-shc.com.ua. Крім того, в рамках проекту буде здійснюватись активний обмін досвідом між закладами країн ЄС та України.

— Скільки часу триватиме проект і який його бюджет?

— Проект триватиме до грудня 2009 року. Бюджет його становить близько 4 мільйонів євро.

— Чому саме Харківську, Полтавську і Житомирську області було вибрано пілоїтними регіонами проекту?

— Харківська, Полтавська і Житомирська області вже мають значний досвід співпраці з проектами ЄС у сфері медицини, налагодили зв'язки з медичними закладами в країнах Євросоюзу. До участі в роботі проекту керівництвом кожної області представлено декілька районів, медичні заклади яких буде безпосередньо залучено до реалізації проекту.

— Скільки людей працюють у команді проекту і з яких країн?

— У нас висококваліфіковані експерти з Великої Британії, Німеччини, Росії, Італії, Фінляндії та України. Проект лише починається, команда ще набирається. Отже, і кількісний, і національний склад ще змінюватиметься. Попереду у нас багато планів і робити.

Детальніша інформація на веб-сайті проекту за адресою: <http://www.eu-shc.com.ua>. □

ПРЕДСТАВНИЦТВО ЄВРОКОМІСІЇ ПІДТРИМАЛО ВУЛИЧНУ АКЦІЮ МИТЦІВ

Шостого лютого Міжнародна фундація «Ейдос» за підтримки Представництва Європейської Комісії в Україні презентувала кураторський проект групи «Р.Е.П.» під назвою «Спільний простір».

ФІЛОСОФІЯ ПРОЕКТУ — ПЕРЕТВОРЕННЯ МІСТА НА ТЕРИТОРІЮ МИСТЕЦТВА, тобто вихід його з-за стін на вулиці й площі. Цього разу таким виходом стала виставка біля станції столичного метро «Арсенальна».

Там-таки відбулася презентація. Частину виставки — фото- та відео-документацію художніх виставок у міський простір — було розвішано на вантажному контейнері, встановленому на площі. В середині його розмістили архів: акції груп «SOSка» (Харків), Олександри Галкіної (Москва), «Профсоюзу Уличного Искусства» (Москва), Вікторії Ломаско (Москва), «Р.Е.П.» (Київ), графіті групи «Psia Krew» (Київ). Ще одну частину виставки — проект групи «Р.Е.П.» під назвою «Патріотизм» — розмістили на 20 лайт-боксах вздовж ескалаторів станції метро.

— Не так часто ми маємо нагоду бачити подібні виставки в публічних місцях Києва, особливо в метро, — зауважив під час презентації керівник відділу політики, преси та інформації Представництва Єврокомісії в Україні та Білорусі Дірк Шюбел (на фото в центрі). — Культура й культурні обміни мають велике значення для Європейського Союзу та його відносин з країнами-партнерами. У цьому контексті 2008 рік особливий в ЄС — він є Роком міжкультурного діалогу. Тому Представництво із задоволенням підтримало ініціативу фундації «Ейдос» щодо презентації робіт молодих митців як їхнього внеску в пропаганду громадянського суспільства і наших спільних цінностей: демократії, толерантності та поваги до прав людини тут, в Україні.

Станцію «Арсенальна» вибрали не випадково: вона одна з найглибших у місті, зі щоденним пасажиропотоком 25,3 тис. людей. Виставка тривала до 12 лютого, отже, сотні тисяч людей могли прямо чи опосередковано долучитися до цього проекту сучасного мистецтва. Будь-яким музеям чи галереям задіяти таку аудиторію важко. □

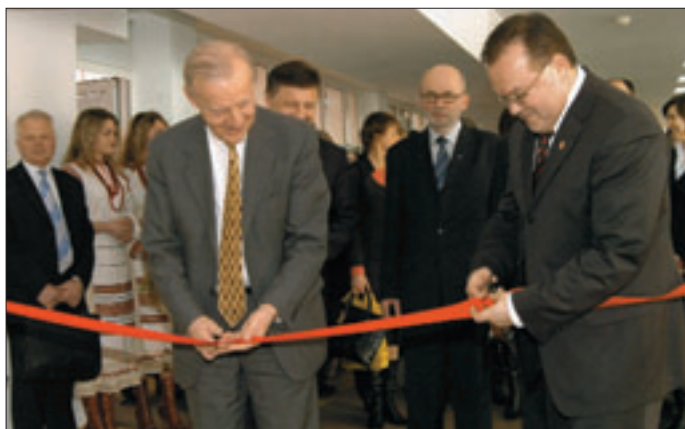
У РАМКАХ ПРОЕКТУ ВІДБУЛИСЯ СЕМІНАР І «КРУГЛИЙ СТІЛ»

Фінансований Євросоюзом проект «Сталий територіальний розвиток в Україні» провів у лютому в Ромнах на Сумщині «круглий стіл» «Об'єкти нерухомості як інвестиційний продукт: оформлення, подальші кроки».

Участь в ньому взяли близько 30 учасників: представники міських та районних владних структур, місцевого бізнесу, громадських організацій тощо. Було обговорено успішні приклади залучення інвестицій у міста України через поширення інформації про їхні вільні земельні ділянки, призначені для промислового розвитку.

А в Прилуках Чернігівської області в рамках проекту було проведено семінар-тренінг «Фандрейзінг — залучення додаткових ресурсів для підтримки локальних ініціатив». Представникам місцевого самоврядування та державної влади, місцевим лідерам розповіли про основні способи залучення позабюджетних коштів для реалізації цільових проектів та програм громади, діючих проектів та програм з міжнародної технічної допомоги. Визначено чотири проекти, які будуть доопрацьовуватися та подаватися на Всеукраїнський конкурс місцевого самоврядування від прилуцьких міської та районної рад та Линовецької селищної ради.

29 лютого у Луцьку Голова Представництва Європейської Комісії в Україні Ієн Боуг відкрив новий Інформаційний центр ЄС — вже сьомий в Україні. Центр працюватиме на базі Наукової бібліотеки Волинського національного університету ім. Лесі Українки. В урочистій церемонії відкриття взяли участь керівники області й міста, адміністрація університету.

ЗАВЕРШИВСЯ ПРОЕКТ «ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА — УКРАЇНА»

У лютому відбулася заключна конференція проекту «Громадянська освіта — Україна», фінансованого Євросоюзом, на якій були презентовані його результати, а також вручено нагороди Міністерства освіти і науки України. Їх отримали міжнародний керівник проекту Девід Ройл, член робочої групи з позакласної діяльності Олег Охредко та Сергій Решетов, який працював у робочій групі з розроблення навчальних планів і програм. Нагороди вручав заступник міністра освіти і науки України Павло Полянський.

ПРОЕКТ ТРИВАВ ТРИ РОКИ — з березня 2005-го по березень 2008-го. Він став продовженням попереднього проекту «Освіта для демократії», також фінансованого ЄС. Мета проекту полягала у розробці національної навчальної програми з громадянської освіти і відповідних тренінгових програм у співпраці з Міністерством освіти і науки України. Реалізовувався він у чотирьох пілотних регіонах — Києві, Херсонській, Волинській та Вінницькій областях, та 110 пілотних школах.

— Проект поєднав попередній та сьогоденний український досвід, а також привніс зарубіжний і підвищив обізнаність вчителів всіх навчальних предметів щодо їхньої ролі у становленні громадянської свідомості, — зазначив під час заключної конференції Девід Ройл.

На конференції були представлені два основні результати проекту: навчальний посібник для вчителя «Громадянська освіта: теорія і методика навчання» та посібник «Громадянська освіта: порадики учителя». Також під час проекту були розроблені та апробовані чотири тренінгові програми. Одна з них спеціально призначена для підготовки вчителів-предметників з громадянської освіти та вчителів інших предметів для викладання у педуніверситетах та закладах післядипломної педагогічної освіти. Крім того, було надано цільове

Довготерміновий експерт проекту Карл-Хайнц Дюрр під час одного з «круглих столів» для студентів.

фінансування 22 проектних заходам, впровадженням у пілотних школах.

За словами Девіда Ройла, в ході реалізації проекту було організовано вісім національних і обласних конференцій, надано підтримку участі українських та закордонних експертів у п'яти міжнародних конференціях, проведено понад 60 тренінгів і семінарів. У жовтні 2007 року було організовано навчальну поїздку для 60 вчителів — членів асоціації та учнів до Німеччини.

Проект тісно співпрацював з чотирма основними асоціаціями вчителів: Всеукраїн-

ською асоціацією викладачів історії і суспільних дисциплін «Нова Доба», некомерційною організацією «Вчителі за демократію та партнерство», Асоціацією керівників шкіл України та Всеукраїнською спілкою викладачів суспільних дисциплін і громадянської освіти.

В рамках проекту також здійснювалася співпраця з іншими проектами. Наймасштабнішими з них є проект Світового банку «Рівний доступ до якісної освіти» та канадський проект «Розбудова демократії». □

ІНСТИТУТ ЖУРНАЛІСТИКИ ОТРИМАВ СУЧАСНУ РЕДАКЦІЮ НОВИН

Голова Представництва Європейської Комісії в Україні та Білорусі Ієн Боуг взяв участь в офіційному відкритті редакції новин в Інституті журналістики КНУ ім. Тараса Шевченка. Вона містить сучасне відео- та аудіо-обладнання, придбане в рамках фінансованого ЄС проекту «Розвиток медіа-навичок».

Ієн Боуг дав у новій телевізійній студії інтерв'ю.

Основне завдання проекту — наближення навчальної програми з підготовки журналістів

в українських вищих навчальних закладах до стандартів ЄС, зокрема до вимог Болонської декларації. Найбільше уваги програма приділяє переходу від теоретичних до практичних занять. І якщо раніше реальну практику студенти мали лише під час літнього стажування, то тепер до редакції вони будуть приходити підготовленими професіоналами. Крім Інституту журналістики КНУ, проект утілювали в Ужгородському і Таврійському університетах. Було придбано обладнання на суму 250 тисяч євро.

АКТИВІСТИ ЄВРОКЛУБІВ ЗУСТРІЛИСЯ НА СЕМІНАРІ В СЛАВСЬКОМУ

15–17 лютого

в Славському Сколівського району на Львівщині відбувся семінар «Посилення мережі Євроклубів в Україні. Діяльність Євроклубів у системі громадянської освіти молоді». Участь у ньому взяли 25 лідерів Євроклубів та педагогів із 19 регіонів України, а також керівник відділу політики, преси та інформації Представництва Єврокомісії в Україні Дірк Шюбель та радник з питань преси та інформації Станіслав Топольницький.

ПРОГРАМА СЕМІНАРУ ПЕРЕДБАЧАЛА НАВЧАЛЬНІ СЕСІЇ, у ході яких учасники розповіли про кращу практику діяльності Євроклубів в Україні, обговорювали перспективи розвитку таких молодіжних об'єднань. Зокрема, багато дискутували про розробку ефективних шляхів залучення Євроклубів до діяльності у місцевих громадах.

На думку учасників, найкориснішими у цьому семінарі стали майстер-класи досвід-

чених організаторів руху Євроклубів та заняття щодо організації ширшої піар-політики. Були цікаві пропозиції. Зокрема, Павло Ліневич із міста Новоград-Волинського Житомирської області запропонував проводити регулярні фестивалі Євроклубів України, а Володимир Голяєв із Соледара на Донеччині — створити Національну асоціацію Євроклубів. Голова регіональної мережі Євроклубів у Рів-

ненській області Тарас Гаюн висунув ідею щодо організації конструктивнішої співпраці між студентськими та шкільними Євроклубами.

Цей семінар було проведено в рамках проекту «Посилення мережі Євроклубів в Україні–2008», який здійснює Всеукраїнська асоціація викладачів історії та суспільних дисциплін «Нова доба» за підтримки Представництва Європейської Комісії в Україні. Проект передбачає різноманітні заходи: семінари, молодіжні акції, підготовку навчально-методичних матеріалів. Метою є активізація руху Євроклубів в Україні.

Діяльність таких молодіжних об'єднань спрямована на наближення України до Європи через вивчення та розповсюдження інформації про суспільно-політичне та культурне життя країн Європейського Союзу, проведення зустрічей та змагань, творчих конкурсів, фестивалів, молодіжних обмінів тощо.

У рамках цього річного проекту для Євроклубів асоціація «Нова доба» оголосила конкурс «Україна запрошує. Моє містечко, село, мікрорайон на карті Європи». Він триватиме до 15 квітня. Переможців акції запросять до Києва на святкування Дня Європи, яке відбудеться в травні. Про деталі конкурсу можна дізнатися у координатора проекту «Посилення мережі Євроклубів в Україні–2008» Петра Кендзьора за електронною поштою kendzor@novadoba.org.ua або телефоном 0322 74-34-55. □

ОБГОВОРILI ПРОБЛЕМИ ІНВАЛІДІВ

У рамках проекту «Розробка стандартів якості послуг для інвалідів з розумовою відсталістю» у лютому відбулися конференція «За європейські стандарти послуг для інвалідів з розумовою відсталістю» та тренінг «Перспективи удосконалення послуг для інвалідів та осіб

з інтелектуальною недостатністю: спільна позиція сімей та фахівців». Учасники заходів обговорили проекти стандартів якості п'яти видів соціальних та реабілітаційних послуг для інвалідів з розумовою відсталістю: комплексної реабілітації, працетерапії, навчання основним соціальним навичкам, соціально-побутового патронажу, підтримки та супроводу сімей. Під час конференції відбулася зустріч голови

Комітету Верховної Ради України у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів Валерія Сушкевича з керівниками 72 недержавних організацій та комунальних закладів догляду за інвалідами з розумовою відсталістю. Народний депутат підтримав пропозиції учасників зустрічі щодо внесення змін до Законів «Про Державний бюджет України на 2008 рік» та «Про реабілітацію інвалідів в Україні».

Пропозиції стосуються оренди приміщень інвалідськими організаціями, проживання інвалідів у громаді та їхнього працевлаштування. Проект «Розробка стандартів якості послуг для інвалідів з розумовою відсталістю» фінансується в рамках програми IBPP-TACIS Європейської Комісії. Детальніше: http://ibpp.org.ua/Project_38718b09.aspx

БРЮССЕЛЬ ПРОПОНУЄ ПОСИЛИТИ ПРИКОРДОННИЙ КОНТРОЛЬ

Європейська Комісія запропонувала низку заходів з посилення контролю на зовнішніх кордонах ЄС.

Про нові плани розповів Віце-президент Єврокомісії Франко Фраттіні, який відповідає за питання юстиції, свободи та безпеки.

ЗА ЙОГО СЛОВАМИ, НОВИЙ ЗАКОНОДАВЧИЙ ПАКЕТ ВКЛЮЧАТИМЕ ТРИ ПРОПОЗИЦІЇ: створення реєстру в'їзду-виїзду громадян третіх країн, створення Європейської системи спостереження за кордоном для виявлення мігрантів, які намагаються проникнути до ЄС не через пункти перетину кордону, а також посилення ролі Європейського агентства з управління операційною співпрацею на зовнішніх кордонах ЄС, Фронтексу. Втілити в життя ці заходи планується з 2012 по 2015 роки.

Пропозиція щодо створення реєстру передбачає запровадження спільного для 27 країн-членів обліку громадян третіх країн, що перетинають зовнішні кордони Євросоюзу. Це посилить контроль за пересуванням в ЄС тих осіб, кому для в'їзду до нього не потрібна віза, а також покращить зможу Євросоюзу виявити громадян третіх країн, які залишаються в Союзі довше, ніж це передбачено візою.

Крім того, Брюссель пропонує запровадити «автоматичний прикордонний контроль» — процедуру, яка, зокрема, використовуватиме нові біометричні технології, такі як сканування очей. При цьому Єврокомісія пропонує також обговорити можливість запровадження електронних дозволів на в'їзд до Європи для громадян з третіх країн, що у майбутньому може призвести до відмови від паперових віз.

— Ці пропозиції розвивають наші ідеї щодо контролю на пунктах пропуску з використанням передових технологій, — заявив Франко Фраттіні. — Метою є досягти вищого рівня безпеки, але водночас полегшити про-

цедуру в'їзду до ЄС для добросовісних громадян з третіх країн. Втілення нових пропозицій сприятиме вільному руху людей і буде відповіддю на міграційний тиск, особливо на південних морських кордонах Євросоюзу. Ми не хочемо мати Європу-фортецю, але хочемо мати Європу, яка поважає закони.

За оцінками Євростату, кордони Євросоюзу перетинають близько 300 млн разів на рік. Припускають, що 160 мільйонів перети-

нів роблять громадяни країн ЄС, 60 мільйонів — громадяни з інших країн, які не потребують візи, і 80 мільйонів — з візами. Припускають також, що 2006 року в ЄС було до 8 млн нелегальних мігрантів, 80% їх — в Шенгенській зоні. При цьому затримати вдалося лише близько 500 тисяч. Цифра порівняно невелика, хоча вона й зростає: 2005-го затримали 429 тис. нелегалів, 2004-го — 396 тисяч. □

РОЗПОЧАТО ДІАЛОГ ПРО БЕЗВІЗОВИЙ РЕЖИМ З МАКЕДОНІЄЮ І ЧОРНОГОРІЄЮ

У лютому Європейська Комісія розпочала діалог із запровадження безвізового режиму з двома західнобалканськими країнами — Македонією й Чорногорією. Раніше, 28 січня, відповідні наміри Комісії щодо Західних Балкан схвалила Рада ЄС.

У рамках діалогу щодо безвізового режиму будуть визначені та ідентифіковані ключові елементи процесу переговорів. Весь він буде базований на так званих дорожніх картах — в них чітко випишуть, що і за який час мають зробити Македонія і Чорногорія для поступового переходу до безвізового режиму. Такий підхід допоможе

Єврокомісії та Раді ЄС відстежувати хід реформ, потрібних для лібералізації режиму.

З 1 січня 2008 року почала діяти угода про спрощення процедури видачі віз між цими двома західнобалканськими країнами та Європейським Союзом. Вони подібні до тієї, що має з ЄС Україна.

Водночас ще з жовтня 2007 року в столиці Чорногорії Підгориці працює Спільний візовий центр Словенії, Австрії, Бельгії, Угорщини й Люксембургу. До нього можуть звертатися громадяни, які просять візу для відвідання однієї з цих п'яти країн ЄС. Всі вони є членами Шенгенської зони.

ЄВРОСОЮЗ ДОПОМАГАТИМЕ КОСОВО

Проголошення незалежності сербською провінцією Косово стало головною міжнародною подією лютого. Країни, у тому числі й члени ЄС, так чи інакше висловлювали своє ставлення до цього. Деякі зайняли чітку позицію визнання краю, інші заявили про невизнання. Деякі, як от Україна, вирішили за доцільне взагалі не означувати свого ставлення до косовської незалежності.

РАДА ПІДТВЕРДИЛА ЄВРОПЕЙСКУ ПЕРСПЕКТИВУ ЗАХІДНИХ БАЛКАН

Рада ЄС із закордонних справ зібралася наступного дня після оголошення косовським парламентом декларації про незалежність — 18 лютого. У висновках Ради йдеться: «... Асамблея Косово схвалила резолюцію, якою проголосила Косово незалежним. Рада бере до уваги те, що в резолюції є зобов'язання Косово дотримуватися принципів демократії та рівності всіх громадян, захисту сербської та інших національних меншин, захисту культурної та релігійної спадщини. Рада вітає триваючу присутність міжнародного співтовариства, базовану на резолюції 1244 Ради безпеки ООН. Рада відзначає, що країни-члени самі вирішуватимуть відповідно до їхньої національної практики та міжна-

родних законів щодо своїх відносин з Косово. Рада підтверджує традиційну відданість стабільності на Західних Балканах. Рада повторює готовність Європейського Союзу грати провідну роль в зміцненні стабільності в регіоні й підтверджує зобов'язання ЄС, які містяться у висновках Європейської Ради від 14 грудня 2007 року, а також угоду щодо Спільних дій з започаткування місії ЄС й призначення спеціального представника Євросоюзу в Косово... Рада ще раз підтверджує свої зобов'язання щодо цілковитої й ефективної підтримки європейської перспективи Західних Балкан. Вона просить Комісію використовувати інструменти Співтовариства для підтримки економічного та політичного розвитку й запропонувати конкретні заходи для всього регіону, щоб просувати його в цьому напрямку».

ОЛЛІ РЕН ПРОАНОНСУВАВ ДОНОРСКУ КОНФЕРЕНЦІЮ ДЛЯ КОСОВО

19 лютого косовське питання дискутували в Європейському Парламенті. Перед Європарламентарями виступив Комісар ЄС з питань розширення Оллі Рен.

— Використовуючи інструменти Співтовариства, Європейська Комісія підтримує розбудову інституцій в Косово і пришвидшення його політичного та економічного розвитку, — заявив він. — Цього потребують багато сфер, і ми повинні намагатися допомогти Косово дати собі раду якомога швидше. В цьому контексті Комісія працює над організацією донорської конференції, яка могла б полегшити вирішення найнагальніших фінансових питань і яка запланована на літо. Я усвідомлюю історичне значення Косово для сербського народу. Однак я думаю, що настав час перегорнути сторінку минулого і дивитися в майбутнє. А майбутнє Сербії лежить в Європі. Вона і весь регіон мають перспективу членства в Європейському Союзі.

ХАВ'ЄР СОЛАНА ЗАЯВИВ, ЩО ЄС Є ДРУГОМ КОСОВО

Цього ж дня в самому Косово побував Вищий представник ЄС у справах спільної зовнішньої та безпекової політики Хав'єр Солана. У Приштині він зустрівся з президентом Косово Фатміром Сейдію та прем'єр-міністром Хашимом Тачі (на фото на задньому плані).

— Я хотів би зазначити, що те відчуття радості, яке цими днями наповнювало косовські вулиці, нині слід перетворити у позитивну та конструктивну енергію, що просуватиме суспільство далі, — зазначив Хав'єр Солана.

Дипломат також підкреслив, що Європейський Союз має намір дуже серйозно долучитися до розвитку краю.

— Ми є добрими друзями Косово, Косово є другом ЄС, — сказав він. — А перспектива приєднатися до Євросоюзу залишається відкритою для всіх країн регіону. □

«КОЛИ В ЄС БУДУТЬ ВСІ КРАЇНИ РЕГІОНУ, НИНІШНІ КОРДОНИ ЗНИКНУТЬ»

Сербія була

в центрі уваги Євросоюзу не лише через Косово, а й через тамтешні президентські вибори. Це зрозуміло: перемога радикала Томіслава Ніколіча суттєво вплинула б на її відносини з ЄС. Принаймні відсунула б інтеграцію до Союзу. Але все ж таки серби переобрали президентом Бориса Тадіча, який отримав 50,5% голосів.

— Я вітаю всіх громадян Сербії з тим, що ми є європейською демократією, — заявив переможець виборів.

Зі свого боку, Євросоюз також привітав Тадіча з перемогою. «Результат президентських виборів у Сербії сприймається як відображення рішучості демократичних сил Сербії щодо її планів членства в Європейському Союзі», — йдеться в заяві Президентства ЄС.

На сайті Європейського Парламенту було розміщено інтерв'ю з головою Комітету ЄП у закордонних справах Яцеком Саріуш-Вольським.

— Яка ваша оцінка результатів президентських виборів у Сербії?

— Насамперед хотів би зазначити, що вибори було проведено відповідно до міжнародних стандартів. Народ висловив свою волю. З точки зору Євросоюзу результат є вдалим: переобрано президента Бориса Тадіча, який поділяє європейські цінності й бачить майбутнє Сербії у європейській родині. Це дає їй перспективу членства в Європейському Союзі — сподіваюся, не в такому вже й далекому майбутньому. Отже, ми оптимістично оцінюємо результати виборів і сподіваємося на співробітництво з новим президентом і його адміністрацією.

— Але Рада ЄС недавно вирішила відкласти підписання з Сербією Угоди про асоціацію і стабілізацію, яка вважається першим кроком до членства в ЄС...

— Угода готова до підписання. Але є одна невелика перешкода, пов'язана зі співробітництвом Сербії з Міжнародним кримінальним трибуналом по колишній Югославії. Як тільки вона зникне, відразу розпочнеться процес підписання й імплементації угоди. Я, звичайно ж, бачу майбутнє Сербії в ЄС. Результати президентських виборів також означають, що цього прагне сербський народ. Отже, зараз на порядку денному фіналізація Угоди про асоціацію і стабілізацію, її імплементація і потім досягнення повного членства.

— Думаєте, ЄС готовий абсорбувати Сербію?

— Так, готовий, як і інші країни Західних Балкан. Звісно, якщо вони виконають важкі й вимогливі умови, тобто відповідатимуть копенгагенським критеріям, а це — демократичне урядування, повага до прав людини та функціонує ринкова економіка. Вимоги ті ж самі, що й до країн, які приєднувалися до ЄС раніше. Але спочатку на Західних Балканах потрібні мир і стабільність.

— Вибори показали, що серби глибоко поділені стосовно їхнього майбутнього в ЄС: Тадіч переміг з невеликим розривом. Як Євросоюз може переломити таку ситуацію?

— Коли Угоду про асоціацію і стабілізацію буде підписано і розпочнеться її реалізація, просунеться вперед процес асоціації

— можливо, тоді ставлення сербів змінюватиметься дедалі більше на користь інтеграції з ЄС.

— Очікується, що скоро незалежність оголосить Косово. Але цьому опонує і новообраний сербський президент, і його опонент на виборах. Як це може позначитися на відносинах між ЄС і Сербією?

— Ми знаємо, що проблема Косово є дуже важкою й болючою для Сербії. Але дивимося на неї з точки зору перспективи інтеграції в ЄС Західних Балкан в цілому. Коли там будуть всі країни регіону, нинішні кордони зникнуть. І ми очікуємо встановлення гарних відносин між державами, особливо між Сербією та Косово. Зараз важливо, щоб якомога більше держав — членів ЄС визнали незалежність Косово після її проголошення. □

«МИ В ДУЖЕ ДОБРІЙ ПОЗИЦІЇ ДЛЯ ТОГО, ЩОБ ДОСЯГТИ УСПІХУ»

У лютому відбувся традиційний щорічний Європейський бізнес-саміт. Участь в ньому взяв Президент Європейської Комісії Жозе Мануель Баррозу. Він виступив із промовою, яку подаємо з незначними скороченнями.

Пані та панове!

Я щасливий бути присутнім на цьому бізнес-саміті, як і щороку від початку свого мандату на посаді Президента Єврокомісії. Сьогоднішня подія ще раз засвідчує прагнення європейського бізнесу до відкритості та динамічної Європи, за що я вам вдячний. Рушійними силами справді успішної історії 50-ти років європейської інтеграції є зміцнення союзу, відкритість і динаміка. Європейський бізнес зробив важливий внесок у цей успіх.

Так само має тривати й у 21 столітті. Хоча глобальний контекст, в якому ми живемо зараз, важчий: з'являються нові ризики, конкуренція, обставини.

Але послідовно втілюючи в життя компоненти нашої політики сталого зростання та досягнення конкретних результатів для громадян ЄС та його бізнесу, ми отримуємо позитивні результати. Наші економічні підвалини є міцними й викликають довіру. Тому ми краще підготовлені до штормів на фінансових ринках, з якими зараз стикається світ. Безробіття в ЄС на найнижчому за останні 25 років рівні. Вперше за десятиліття маємо стійке зростання зайнятості, яке іде пліч-о-пліч зі зростанням продуктивності праці. Різко зменшилися в країнах-членах розміри державного боргу. Ми однозначно на правильному шляху.

Тому маємо ще зміцнити наші досягнення, особливо Лісабонську стратегію зростання й зайнятості, яка залишається нашим пріоритетом. Ми повинні бути динамічнішими й підвищити рівень кваліфікацій і майстерності, покращити інновації й дослідження. Треба зміцнити наш внутрішній ринок, модернізувати соціальну систему. Інкорпорувати у наші підходи демографічний вимір, стимулювати малий і середній бізнес, зняти бюрократичні перепони.

Європа повинна бути здатною боротися з викликами завтрашнього дня, які постають в енергетиці й зміні клімату, глобальній торгівлі та через світову конкуренцію й імміграцію. Наші зобов'язання зменшити на 20% викиди парникових газів і досягти в енергетиці 20-відсоткової частки поновлювальної енергії до 2020 року сформують нову культуру. Звичайно, це вимагатиме часу, зусиль, інвестицій та співробітництва. Але дасть громадянам ЄС та бізнесу доступ до нових можливостей, продуктів, технологій та створить мільйони робочих місць.

Утілення наших планів щодо енергетики та клімату матиме великий економічний вплив. ЄС трансформуватиметься в низьковуглецеву економіку. Постає питання: як досягти цього і не сповільнити економічне зростання? Частина відповіді лежить у розвитку інновацій і нових технологій. Від цього залежить конкурентоздатність. Необхідність покращити екологічну складову часто ініціює інновації, які, в свою чергу, несуть вигоди першовідкривачів. Якщо ЄС лідуватиме в сфері низьковуглецевих інтенсивних технологій, для нього відкриються нові експортні можливості. Гарним прикладом є вітрова енергетика, де Євро-союз — світовий лідер. Отже, що раніше ми розпочнемо трансформацію, про яку я казав, то більше можливостей отримасмо.

Щодо зменшення викидів парникових газів, ми маємо зараз Європейську систему торгівлі викидами. Так, ця тема є специфічною для енергоємних індустріальних сфер. Вони непокояться за свою конкурентоздатність. Ми усвідомлюємо: їм треба час і засоби для адаптації, щоб мати міцні позиції у конкуренції з боку країн зі слабшими вимогами щодо викидів газу. Зрештою, кращим рішенням була б міжнародна угода. Але за відсутності такої ми повинні бути готовими до пошуку тимчасового рішення для енергоємних галузей промисловості. Наприклад, отримання безплатних дозволів Європейської системи торгівлі, або ж запровадження вимог до імпортерів щодо отримання таких само дозволів, як іхні європейські конкуренти. Звичайно, будь-яке відповідне рішення повинно відповідати нашим зобов'язанням в рамках СОТ.

Втілення в життя планів з енергетики й кліматичних змін вимагає більше досліджень. На це націлені нові ініціативи Єврокомісії, такі як створення Європейського інституту інновацій та технологій, досягнення «п'ятої свободи», тобто вільного руху знань, і розвиток Європейської дослідницької сфери.

Це також вимагатиме більшої кваліфікації людей. У наступному циклі Лісабонської стратегії ми маємо намір заохочувати країни-члени до інтенсивнішого інвестування в людські ресурси. Це важливо для заснованої на знаннях динамічної економіки, яку ми хочемо збудувати.

Треба сказати про соціальний діалог. Він відіграє суттєву роль в тій динаміці, про яку я згадав, і буде його серцевиною. Наші соціальні плани можуть відштовхуватися від стратегічного аналізу соціальних реалій Європи, який Комісія проводить зараз за дорученням Європейської Ради.

Тут ішлося про покращення нормативної бази. Торік Комісія запустила програму, яка протягом наступних п'яти років на 25% зменшить бюрократичну процедуру в бізнесі, що заощадить йому 1,5 млрд євро. Ця програма вже добре працює. Після здійснених на початку 2007-го перших кроків підприємці заощадили 500 мільйонів євро, і заощадять ще 800 мільйонів у короткостроковій перспективі. Подальші 45 нових заходів щодо цього будуть представлені 2008 року. Сподіваюся також, що в середині 2008-го ми презентуємо Акт малого бізнесу, покликаний сприяти малим та середнім підприємствам, заохочувати їх до активнішого трансграничного бізнесу.

Європа — в русі й має надзвичайні сильні сторони. Давайте ефективно їх використовувати. З огляду на глобалізацію Європейський Союз розпочав усебічні реформи, і я пишаюся роллю в цьому Європейської Комісії. Ми в дуже добрій позиції для того, щоб досягти успіху. Давайте йти вперед разом!

ОНОВЛЕНА ЛІСАБОНСЬКА СТРАТЕГІЯ: РІК ТРЕТІЙ

У березні проходить традиційна для цього місяця Європейська Рада — зустріч глав держав і урядів країн Євросоюзу. Так само вже традиційно одним з ключових питань саміту буде Лісабонська стратегія. У цьому номері «Євробюлетеня» ми хочемо розповісти саме про неї — масштабний і розрахований на тривалу перспективу план з набуття Європейським Союзом світового лідерства.

ЦЮ СТРАТЕГІЮ ЛІДЕРИ ЄС УХВАЛИЛИ В ЛІСАБОНІ 2000 РОКУ. Тоді проголосили її мету — за 10 років досягти світового економічного лідерства Євросоюзу. Згодом, 2005 року, її дещо відкоригували. Вірніше, замість багатьох було визначено два ключових завдання, які слід виконати до 2010-го. Перше — досягти, аби 3% сукупного валового внутрішнього продукту країн ЄС виділялося на дослідження й розвиток. Друге — щоб рівень зайнятості (тобто частка робітників працездатного віку серед усіх працюючих) становив 70%.

Ідеологія Лісабонської стратегії така. Євросоюз має вже зараз здійснювати послідовні та добре продумані реформи, щоб забезпечити суспільствам країн-членів добробут на майбутнє. Для цього необхідно, щоб економіки держав Союзу були міцними й конкурентоспроможними в глобалізованому світі. Саме тому основний акцент Лісабонська стратегія робить на двох речах — економічному зростанні й зайнятості.

При цьому зростання має бути стійким і таким, що не шкодить довкіллю. Інколи, вважають в ЄС, короткотермінові витрати на вирішення екологічних проблем є меншими, ніж потім — на ліквідацію наслідків, наприклад, щодо тих-таки кліматичних змін.

Більше робочих місць ЄС потребує з двох причин. Перша — сам факт безробіття нівежить людське життя. Друга — лише через

максимальну зайнятість можна подолати ефект від нинішніх демографічних змін. Населення Союзу старішає, а це означає збільшення пенсійних й медичних витрат. Це, в свою чергу, потребує більших надходжень від податків з працюючих людей та бізнесу.

Всього наміченого можна досягти за рахунок бюджетної стабільності, кращого регулювання і кращої системи податків та соціальної допомоги. Планується також покращити систему освіти й тренінгів, щоб дозволити якомога більшій частині людей повністю самореалізуватися на користь собі й суспільству. Більше коштів вкладатиметься в дослідження, планується посилювати конкуренцію. Економіку ЄС мають намір зробити стійкішою до зовнішніх потрясінь; ще ефективніше використовувати енергію, і робити це без шкоди для екології. Одним словом, Лісабонська стратегія — це як пазл, який складається з багатьох і різних за формою частин. І все заплановане вимагає реформ на національних та загальноєвропейському рівнях.

На перший погляд — така собі відірвана від життя теорія: не порівняти з візовими питаннями, запровадженням країнами-членами євро чи розширенням Шенгенського простору. Але це не так. Лісабонська стратегія просувається і вже дає конкретні результати (див. таблицю).

Існує цілком конкретний механізм втілення Лісабонської стратегії. Європейська Комісія чіт-

ко співробітничала в цьому з країнами-членами, є чіткий розподіл обов'язків, максимально можлива взаємодія між Співтовариством та державами ЄС. Базою для такої спільної роботи є підготовлені Європейською Комісією і погоджені країнами-членами 2005 року Інтегровані рекомендації. Відповідно до них 2006-го кожна країна-член представила свої Національні програми реформ, які мають бути переглянуті цього року. На додаток до цього існує програма рівня Союзу — Лісабонська програма Співтовариства, яка також послідовно втілюється.

Кожна країна-член щороку надає доповідь про виконання своєї програми. Всі держави мають національних координаторів з утілення Лісабонської стратегії, обов'язками яких і є просування стратегії в їхніх країнах. Комісія ж допомагає цьому втіленню, контролює процес та оцінює виконання національних програм, готує відповідну щорічну доповідь.

Виникає запитання — чому так багато зусиль потрібно на національних рівнях, хіба не можна обмежитися загальноєвропейським? Річ у тім, що економіки Європейського Союзу дуже взаємозалежні. Добробут в одній країні сприяє добробуту в іншій. І навпаки — якщо хтось надто неповороткий у реформах, він тягне назад все Співтовариство. Тому країни-члени мають працювати разом і злагоджено, щоб досягти економічних реформ. Власне, це вони й роблять. □

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Зростання ВВП	2,0	1,2	1,3	2,4	1,7	2,9	2,7	
Рівень безробіття	7,8	8,2	8,7	8,8	8,6	7,8	7,6	7,3
Інфляція	2,2	2,1	2,0	2,0	2,2	2,2	2,0	2,0
Рівень зайнятості	62,5	62,3	62,5	62,9	63,4	64,5	65,0	65,5
Відсоток ВВП, який виділяють на дослідження й розвиток	1,88	1,88	1,87	1,84	1,84			

Примітка: курсивом виділені прогнозовані дані.

В ЄВРОПЕЙСЬКИХ ГОТЕЛЯХ ЗУПИНЯЮТЬСЯ ВСЕ БІЛЬШЕ

Розпочинається новий туристичний сезон. Статистична агенція Європейського Союзу — Євростат, опублікувала цікаві дані: щодо кількості ночей, проведених у готелях країн ЄС їхніми громадянами та нерезидентами.

ДАНИ ПРИВЕДЕНІ НИЖЧЕ В ТАБЛИЦІ. Але слід виокремити такі моменти. Торік порівняно з 2006-м кількість проведених в європейських готелях ночей зросла на 3,1% й перетнула кількість півтора мільярда. Лідирує Іспанія — 272,8 млн ночей. Щоправда, немає даних за минулий рік щодо Італії, яка цілком могла б скласти конкуренцію лідеру.

Кількість ночей, проведених в країнах ЄС у готелях та подібних закладах (млн)

	2007			2006			Зростання 2007/2006, %		
	Всього	з яких:		Всього	з яких:		Всього	з яких:	
		Нерезиденти	Резиденти		Нерезиденти	Резиденти		Нерезиденти	Резиденти
ЄС27	1 577.7	722.4	855.5	1 531.0	705.4	825.7	3.1	2.4	3.6
Бельгія	16.5	11.2	5.3	15.4	10.6	4.7	7.5	5.8	11.4
Болгарія	16.7	11.9	4.8	16.1	11.8	4.3	3.7	1.2	11.6
Чехія	26.9	17.7	9.2	25.9	17.0	8.9	3.7	3.7	3.9
Данія	11.1	4.6	6.4	10.6	4.8	5.8	4.0	-3.6	10.4
Німеччина	214.8	44.3	170.5	208.7	42.72	166.0	2.9	3.8	2.7
Естонія	3.9	2.7	1.2	3.8	2.8	1.0	2.7	-3.3	20.7
Ірландія	28.4	19.6	8.8	26.8	18.9	8.0	5.8	4.1	10.0
Греція	60.4	44.8	15.7	56.7	42.5	14.2	6.6	5.5	10.2
Іспанія	272.8	155.4	117.4	266.6	151.8	114.8	2.3	2.4	2.2
Франція	203.8	73.0	130.7	197.4	69.6	127.9	3.2	5.0	2.2
Італія	:	:	:	249.9	109.1	140.8	:	:	:
Кіпр	13.7	12.6	1.1	14.3	13.2	1.1	-4.5	-4.8	-1.7
Латвія	2.8	1.8	1.0	2.6	1.7	0.9	9.0	3.3	21.9
Литва	2.6	1.5	1.1	2.4	1.5	0.9	7.7	2.1	17.2
Люксембург	1.4	1.3	0.1	1.4	1.3	0.1	4.4	4.8	-2.0
Угорщина	15.9	8.4	7.6	15.4	8.3	7.0	3.7	0.2	7.9
Мальта	7.9	7.6	0.3	7.3	7.0	0.3	8.5	8.6	6.7
Нідерланди	34.4	16.4	18.0	31.8	16.0	15.8	8.3	2.7	13.9
Австрія	78.5	57.4	21.1	77.4	57.1	20.3	1.4	0.4	4.3
Польща	24.3	8.4	15.9	21.8	7.9	13.9	11.5	6.5	14.4
Португалія	39.7	26.9	12.8	37.7	25.7	12.0	5.2	4.6	6.4
Румунія	19.7	3.5	16.3	18.1	3.2	14.9	9.1	10.2	8.9
Словенія	5.6	3.7	1.8	5.1	3.4	1.7	8.1	9.5	5.4
Словацьчина	7.2	3.9	3.2	7.1	3.9	3.1	1.5	0.5	2.7
Фінляндія	15.8	4.6	11.2	15.1	4.4	10.7	4.8	6.3	4.3
Швеція	25.5	5.8	19.6	24.2	5.6	18.6	5.2	4.0	5.6
Велика Британія	177.6	64.1	113.5	171.5	63.7	107.8	3.6	0.7	5.3

ВИЗНАЧЕНО ПЕРЕМОЖЦЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ТИЖНЯ МОБІЛЬНОСТІ

Хорватське місто Копрівніца стало переможцем торішнього Європейського тижня мобільності. Він відбувся з 16 по 22 вересня під гаслом «Вулиці для людей». Такий тиждень проходить щороку за підтримки Європейської Комісії.

ТОРІК УЧАСТЬ У НЬОМУ ВЗЯЛИ 2016 МІСТ 35 КРАЇН СВІТУ з загальним населенням близько 215 млн осіб. Європейський тиждень мобільності має на меті пропагувати сприятливий для екології рух в містах через заохочення низькозабруднюючих і незабруднюючих повітря альтернатив приватним автомобілям: пересування пішки, на велосипедах, спільне використання автомобіля кількома людьми тощо. Умовою участі міста в тижні є запровадження спрямованих на це постійних програм. Перемогу присуджують за якість і повноту акцій та стратегічний підхід.

Копрівніца протягом Європейського тижня мобільності запустила трирічну програму «Вулиці для людей». Вона передбачає, що доступними для інвалідів стануть всі громадські будівлі, тротуари та перехрестя. Також планується зробити «немоторизованим» 1,5 км доріг у центрі міста. Передбачено заходи для сприяння пішохідному руху та розвит-

ку громадського транспорту, який працює на біодизелі. Копрівніца брала участь в Європейському тижні мобільності протягом попередніх шести років, і вже багато досягла в облаштуванні безпечного для довілля міського руху. Її приклад наслідують сусідні міста.

— Європейський тиждень мобільності покращує громадське здоров'я і якість життя в урбанізованих районах через запровадження постійних програм, які мають на меті заохочення сприятливого для довілля пересування, — заявив Комісар ЄС з питань довілля Ставрос Дімас. — Я вітаю Копрівніцу з її видатними досягненнями в цьому.

Фіналістами тижня стали німецький Франкфурт-на-Майні та румунський Арад. Також були відзначені міста Алмейрім (Португалія), Беловар (Хорватія), Понфerraда (Іспанія), Будапешт (Угорщина), Шеффільд (Британія), Остерсунд (Швеція) та Кромеріц (Чехія). □

Фіналістами тижня стали німецький Франкфурт-на-Майні та румунський Арад. Також були відзначені міста Алмейрім (Португалія), Беловар (Хорватія), Понфerraда (Іспанія), Будапешт (Угорщина), Шеффільд (Британія), Остерсунд (Швеція) та Кромеріц (Чехія). □

На вулицях Копрівніци під час торішнього Європейського тижня мобільності.

ЗАПОЧАТКОВАНО ПРОГРАМУ «ЧИСТЕ НЕБО»

У лютому в Брюсселі на спеціальному форумі урочисто започаткували дослідницьку програму «Чисте небо». Її метою є створення нової генерації менш шкідливих для довілля літаків. Її бюджет аж 1,6 млрд євро — «Чисте небо» є однією з найбільших дослідницьких програм у Європі. Завдяки їй Європейський

Союз та літакобудівна індустрія мають втілити свої спільні зобов'язання щодо виробництва авіапродукції, безпечнішої для навколишнього середовища. На час започаткування програми її членами були 86 організацій з 16 країн, 54 підприємства, включаючи 20 малих та середніх, 15 дослідницьких центрів та 17 університетів. — Сьогодні перед нами постають серйозні виклики, такі як бурхливий розвиток міжнародної конкуренції і

кліматичні зміни. Вони спільні для всіх європейських країн, і дослідження є значною частиною відповіді на них, — заявив на форумі Комісар ЄС з питань науки й досліджень Янеш Поточнік. — Ми матимемо кращі шанси, якщо працюватимемо разом. У цьому й полягає логіка програми «Чисте небо». Голова тимчасового виконавчого комітету програми Марк Вентре додав:

— Літакобудівна промисловість добре усвідомлює свою відповідальність щодо екології. Протягом кількох останніх десятиліть вона зробила суттєвий внесок у зменшення шкідливих викидів та шуму від літаків. Але очікується, що повітряний рух стане ще інтенсивнішим. Отже, програма «Чисте небо» передбачає нові важливі кроки у цій справі.

РІДНА МОВА ПЛЮС ЩЕ ДВІ

Європейська група інтелектуалів у справах міжкультурного діалогу та багатомовності підготувала свої перші рекомендації для посиленого вивчення мов у Європейському Союзі. Група підтримала раніше оголошений лідерами ЄС принцип, за яким бажаним для сучасного європейця є знання рідної мови і ще двох інших.

Комісар ЄС з питань багатомовності Леонард Орбан (праворуч) і міністр освіти і спорту Словенії Мілан Звер під час міністерської конференції.

ДОКУМЕНТ МІСТИТЬ НИЗКУ МІРКУВАНЬ І РЕКОМЕНДАЦІЙ. Головних аспектів два. Перше: діалог чи відносини між двома країнами — членами ЄС мають вестися насаперед мовами цих держав, а не якоюсь іншою. Кожна з країн повинна мати досить кваліфікованих знавців мови партнера. І друге: ЄС має пропагувати концепцію

«засвоєної мови» — такої собі другої рідної мови, у вивченні якої має бути зацікавлений європеець. Ця концепція повинна стати частиною шкільної та університетської освіти і професійної діяльності. І ця засвоєна мова зазвичай не повинна бути тією, яка використовується для міжнародного спілкування.

На думку групи інтелектуалів, в ЄС посилюється вплив імміграції на політичне, економічне та культурне життя. Для іммігрантів «засвоєною мовою» стає зазвичай мова країни, яку вони обрали для проживання. Мова ж іммігрантів з країн, які не є членами ЄС, повинна бути в переліку тих, до вивчення яких мають заохочувати громадян країн Євросоюзу. Для тих європейців, чий рідні мови займають домінуючі позиції в світі (такі як англійська, французька, іспанська), набуття засвоєної мови було б особливо важливим, щоб уникнути нинішньої ізоляваності та монолінгвізму. Зрештою, для забезпечення мовного розмаїття країни-члени повинні заснувати спільну організацію, метою якої буде пропаганда знання громадянами одних країн мов та культури інших.

— Запропонований групою інтелектуалів підхід ініціює дебати в рамках цього-річного міжкультурного діалогу, — заявив Комісар ЄС з питань багатомовності Леонард Орбан. — Її пропозиції гармоніюють з тими, що їх висловили глави держав і урядів країн — членів ЄС в Барселоні 2002 року, щоб включити принципи «рідна мова плюс дві» в систему освіти. Добре знання інших мов будувати мости і пропагує взаєморозуміння між культурами.

Висновки й рекомендації Європейської групи інтелектуалів обговорювалися на першій міністерській конференції «Сприяючи багатомовності: спільні завдання», яка відбулася 15 лютого. Для участі в ній зібралися міністри освіти держав — членів ЄС. Конференція була спрямована на посилення вивчення іноземних мов у Європейському Союзі. □

НАЙБІЛЬШЕ РОБОТИ БУДЕ В СЕКТОРІ ПОСЛУГ

Європейський центр розвитку професійного навчання опублікував свій перший прогноз щодо знань та навичок, яких європейці найбільше потребуватимуть у 2015 році.

Відповідно до результатів дослідження, у ЄС зростатиме

вага сектору послуг, відповідно й цінність пов'язаних із цією сферою знань та навичок. Протягом найближчих семи років там буде створено близько 15 млн нових робочих місць. Зокрема, 9 мільйонів у бізнесі, 3,5 мільйона в транспорті, дистрибуції та туризмі, 3 мільйони — в освіті, сфері охорони здоров'я та соціальної роботи.

Натомість до 2015 року кількість зайнятих у сировинних галузях зменшиться до 10 мільйонів осіб (1996-го було 15 мільйонів), а у виробництві — до 34,5 мільйона з 38 у 1996-му.

Продовжуватиме зростати попит на висококваліфіковану робочу силу. Нині 80 із 210 млн

європейських працівників мають роботу, що вимагає високої кваліфікації. Протягом найближчих семи років у ЄС буде створено близько 12,5 млн додаткових робочих місць із найвищим рівнем кваліфікації і ще 9,5 мільйона — із середнім. Водночас кількість робочих місць для некваліфікованих працівників знизиться на 8,5 мільйона.

У ДЕНЬ БЕЗПЕЧНОГО ІНТЕРНЕТУ НАЙБІЛЬШЕ ГОВОРИЛИ ПРО ДІТЕЙ І МОЛОДЬ

12 лютого в Брюсселі пройшов перший Всесвропейський молодіжний форум з безпечного інтернету. Метою його було покращити діалог між тими, хто ухвалює рішення щодо змісту й функціонування «всесвітньої павутини», та її юними користувачами.

ТАКИМ ЧИНОМ В ЄС ВІДЗНАЧИЛИ ДЕНЬ БЕЗПЕЧНОГО ІНТЕРНЕТУ. Його організує Європейська мережа з інтернет-безпеки (Insafe), яка співфінансується Європейською Комісією.

Брюссельський форум було проведено під патронажем Комісара ЄС з питань інформаційного суспільства і медіа Вівіан Редінг. Участь у ньому взяли 14–17-річні підлітки з Фінляндії, Чехії, Кіпру, Швеції, Великої Британії, Нідерландів, Німеччини, Австрії та Ісландії.

— Діти дуже швидко опановують більшість інтернет-сервісів та мобільні телефони, — заявила Вівіан Редінг. — Але багато з них недооцінюють невидимі ризики: від кібер-тероризму й залякування до сексуальних домагань. Я закликаю представників державного й приватного сектору, які ухвалюють рішення, дослухатися до дітей, покращувати методи їхнього захисту.

Вівіан Редінг повідомила, що в кінці лютого подасть пропозиції щодо нової Програми з безпечного інтернету на 2009–2013 роки.

На форумі була присутня Комісар ЄС з питань захисту прав споживачів Меглена Кунева.

— ЄС працює над тим, щоб зробити інтернет і мобільні телефони безпечнішими для дітей та молоді, — сказала вона. — Тому нам треба знати, як вони використовують нові технології й що вони самі думають про шляхи підвищення власної безпеки. Опитування свідчать, що використання дітьми он-лайн технологій і їхнє бачення потенційних проблем може суттєво відрізнятись від бачення дорослих.

Свою чергою Евростат презентував з нагоди Дня безпечного інтернету статистичні дані щодо інтернет-активності громадян країн ЄС. □

Купівля через інтернет

	% всіх осіб віком 16–74 роки, які:		
	Користувалися інтернетом протягом останніх 3 місяців	Купували через інтернет	Уникали купівлі через інтернет з міркувань безпеки
	2007	2007	2006
ЄС-27	57	30	12
Бельгія	67	21	12
Болгарія	31	3	3
Чехія	49	17	3
Данія	81	55	10
Німеччина	72	52	14
Естонія	64	9	12
Ірландія	57	33	3
Греція	33	8	14
Іспанія	52	18	27
Франція	64	35	15
Італія	38	10	9
Кіпр	38	10	20
Латвія	55	11	3
Литва	49	6	7
Люксембург	78	47	13
Угорщина	52	11	15
Мальта	45	20	:
Нідерланди	84	55	14
Австрія	67	36	8
Польща	44	16	4
Португалія	40	9	13
Румунія	24	3	1
Словенія	53	16	19
Словаччина	56	16	8
Фінляндія	79	48	26
Швеція	80	53	7
Велика Британія	72	53	9

«БУЛО НЕПРОСТО ЗВИКНУТИ ДО ІНШОГО РИТМУ ЖИТТЯ»

Журналістка Алла Лазарева

вже 11 років живе в Парижі, має там сім'ю. Працює в паризькому бюро радіо Бі-бі-сі, є частим автором багатьох українських періодичних видань. Безперечно, протягом прожитого у Франції часу вона вже встигла чітко усвідомити й сформувані для себе певні висновки, спостереження про Західну Європу та її відмінність від України. Ними вона поділилася з «Євробюлетенем».

— У чому все ж таки головні ментальні відмінності між українцями та європейцями, чого нам насамперед не вистачає для європейськості?

— Найперша ментальна відмінність, яка відразу впадає в око — це менший відсоток індивідуалізму в українському мисленні порівняно з західно-європейським. Українці набагато більше переживають, що про них подумают люди. Вони частіше роблять не те, з чим внутрішньо згодні, а те, що не образить співрозмовника. Легше йдуть на компроміси, більше зважають на власне ставлення до людини, ніж на закон або суспільну норму. Західна ж Європа — на рівні щоденного життя — більше керується встановленими правилами. Якщо маєш на щось право, то за відповідної наполегливості реально його реалізувати. Без могогоричів та знайомих.

Друга очевидна відмінність — ставлення до свого власного часу. Навіть близькі люди значно менше беруть участь у житті один одного. Захід оптимізує все: рух по службі, поїздки громадським транспортом, відносини з коханими.

Врешті, матеріальні показники, за якими в Україні звикли порівнювати своє життя з західним, тут не провідні.

— Що було для вас особисто найважчим під час адаптації до французького життя — а, може, щось українське навпаки допомагало?

— Тут набагато більше самотності і значно менше невибагливої добросусідської солідарності. Було непросто звикнути до іншого ритму, іншої швидкості життя, іншого розуміння успіху, іншого сенсу дружби. А допомагали українська звичка знаходити рішення там, де його немає і не може бути, а також ... українці. Країни, які мешкають у Франції, досить солідарні між собою. Мережа неофіційної української взаємодопомоги доволі ефективна й досі не стала жертвою західних індивідуалістичних стандартів. Але якщо західним суспільствам трохи бракує теплоти, то українському, сказала б, захисного егоїзму та толерантності до інших егоїзмів співвітчизників. Між західними людьми відстань завелика, між українцями — замала.

— Чим, за вашими спостереженнями, самі європейці з різних країн відрізняються між собою?

— Я б сказала, що північні народи набагато організованіші, ніж південні. Для них більше вартує буква закону і менше — особисті емоції. Але загалом західний світ, такий яким він сформувався після Другої Світової війни, відрізняється спільною для усіх держав відлагодженою роботою правових інституцій. В Україні така система відносин громадян з державою лише починає формуватися.

На рівні ж мовних, культурних, музичних, кулінарних, освітніх і всіх інших традицій Євросоюз — дуже строката, різновекторна спільнота. І кожна держава як може береже свою самобутність. Французів не змушиш скоротити обідню перерву з двох годин до однієї, британців — пересісти в автомобілі з кермом, розташованим ліворуч, італійці звикли мати щороку новий уряд, данці майже не знають, що таке корупція. Проте всі країни ЄС все більше починають усвідомлювати інтерес спільної дії. Наприклад, у царині енергетичної безпеки.

— Наскільки важливим і наскільки, сказати б, видимим є Євросоюз для життя пересічного громадянина в тій же Франції?

— Дебати про роль та місце Євросоюзу в житті французів тривають повсякчас. Торік в країні відбулися відразу і президентські, й парламентські вибори. Нині ж, за кілька тижнів, почнуться вибори місцеві. Не випадково саме Франція свого часу не підтримала ухвалення спільної Європейської Конституції: євроскептиків у цій країні приблизно стільки ж, скільки єврооптимістів. Врешті, дуже мало хто ставить питання про доцільність членства в ЄС. Але різні політичні сили незгодні щодо того, який рівень інтеграції вигідний країні. Що ж до пересічних громадян, найбільшим очевидним символом ЄС стала, мабуть, валюта євро, якою виявилось зручно користуватись на територіях багатьох країн. □

«Я пишаюся тим, що Болгарія стала частиною демократичної сім'ї»

Громадянка Болгарії Миролюбка Разуканова вивчала міжнародні відносини в Софійському університеті національної та світової економіки. Після цього працювала експертом у директораті з європейської інтеграції та міжнародних відносин Міністерства праці та соціальної політики.

Болгари — новачки в Євросоюзі, лише недавно відзначили річницю свого членства.

Саме про це — кілька запитань Миролюбці від «Євробюлетеня».

— Чи були ви прихильницею вступу Болгарії до Європейського Союзу?

— Я завжди підтримувала зусилля і болгарського уряду, і суспільства щодо приєднання до Європейського Союзу. Розглядала це як один із національних пріоритетів. Бо прагнення до членства в Союзі було важливою умовою для побудови вільного й демократичного суспільства, а також функціонуючої ринкової економіки. Зараз ми відчуваємо всі переваги верховенства права, свободи, поваги до прав людини та громадянських прав.

— Які найбільш видимі зміни відбулися в Болгарії протягом року членства в ЄС?

— Найбільш видимою є свобода пересування в Євросоюзі без потреби віз. Водночас

іншою очевидною зміною є значне зростання цін, тоді як доходи людей досі залишаються порівняно невеликими.

— Яке ваше особисте сприйняття Європейського Союзу: чи пишаєтеся тим, що є громадянкою країни — члена ЄС?

— Так, я дуже пишаюся тим, що моя країна стала частиною демократичної, вільної та безпечної сім'ї.

— Чи відчуваєте різницю між громадянами нових країн-членів і старих?

— Звичайно, різниця існує. Але вона більше чи менше пов'язана з життєвими стандартами.

— А як змінилися самі болгари?

— На мою думку, болгари стали більш толерантними й відкритими. □

ДУХ ВОЛЬНОСТІ І СВОБОДИ ПОЄДНУЄ УКРАЇНЦЯ З ЄВРОПЕЙЦЕМ

«Євробюлетень» продовжує розпитувати відомих людей, що спільного і що відмінного між українцями і європейцями, між Україною та Євросоюзом.

Вадим Карасьов, директор Інституту глобальних стратегій:

— Схожі ми тим, що всі хочемо спокійного мирного життя. Українець завжди хотів жити за принципом «Моя хата скраю», тобто убезпечити себе від всяких потрясінь, революцій і дестабілізацій. Але, з іншого боку, українець волелюбний. Звідси, власне, і оця крайність — з одного боку «Моя хата скраю», така собі замкненість, а з другого — деяка анархічність. Оце волелюбство, дух вольності, свободи поєднує українця з європейцем. А відрізняє те, що європеєць розуміє: свобода — це структуроване волелюбство, структурована анархія, певні межі й відповідальність. Українець поки що поняття упорядкованої свободи й розміреного життя. Українець уже настільки впевнений і автоном-

ний, що це зближує його з Європою — але з іншого боку не досить впевнений, методичний, раціональний, щоб бути повністю європейцем. Не вистачає раціоналізму, розміреності, ритмічності, ментальної і соціальної, для того, щоб Україна почувалася органічною частиною європейського способу життя.

Ірина Геращенко, народний депутат:

— Нас відрізняє ставлення до політиків. Українці дуже заполітизовані. Європейці ж далекі від політики. Їм не обов'язково знати прізвище того чи іншого міністра. Вони усвідомлюють: раз обрали цю владу, то вона несе відповідальність за ситуацію в країні, незалежно від того, яку політичну силу представляє.

А об'єднують нас одні й ті ж самі цінності й радощі. Всі ми найбільше любимо наші родини, намагаємося підтримати й уберегти їх від

будь-яких неприємностей та незгод. Також українці є європейцями за духом — і у нас є традиція читати книжку, дивитися кіно. Сьогодні стаємо ближчими до європейців ще й у своєму захопленні мандрівками. У кого більше коштів — їдуть за кордон, багато хто все частіше подорожує Україною.

Мирослав Попович, директор Інституту філософії НАН України:

— Спільними для нас і європейців є більшість алгоритмів повсякденного життя: як їхати на роботу, як заробляти гроші, крутитися. Ціни у нас і там приблизно в однаковій пропорції до зарплат. Звісно, ми заробляємо дуже мало, і проявляється це насамперед у вигляді українського села. Їдеш містами України — вони такі ж, як у Європі. А як завернеш на село, то ніби в зовсім інший світ потрапляєш. □

БЕРЛІН ЗАПАМ'ЯТАВСЯ РОЗКУТИМИ МЕШКАНЦЯМИ ТА ЧЕРГОЮ ДО БУНДЕСТАГУ

Міжнародна конференція «Європейський Союз після розширення—2007» символічно проходила в польському містечку Слубіце, що на кордоні Польщі з Німеччиною. Переходиш міст через Одер — й одразу інша мова на вулицях, написах на рекламних щитах, у транспорті.

Міст між польським Слубіце і німецьким Франкфуртом-на-Одері.

КОЛИ ПОТЯГОМ ПЕРЕТИНАЛИ КОРДОН УКРАЇНИ З ПОЛЬЩЕЮ, польський митник поцікавився метою поїздки. Почувши про конференцію, спитав про назву. Раптом розговорився. Сказав, що радіє з того, що нинішня влада в Польщі всіляко підтримує інтеграцію України до Євросоюзу. «Ми з колегами пам'ятаємо виступ вашого Президента Ющенка в Польщі, — сказав. — Тоді він говорив про європейський вибір та про те, що Україна — серце Європи. Ми не проти, маємо багато спільного».

САМЕ СЛУБІЦЕ — МІСТЕЧКО МАЛЕНЬКЕ, СТУДЕНТСЬКЕ. Центр міста можна обійти хвилин за десять. Українські студенти місцевого колегіуму розповідають, що раніше не було де розважитися. Проте після вступу Польщі до Шенгенського простору стало веселіше: у вільний час можна просто перейти міст і побувати в Німеччині.

Ми так і зробили. Відразу за мостом (на фото) на німецькій території — гарний парк та старовинний костел. Розпочинається Франкфурт-на-Одері. Щоправда, це прикордонне німецьке містечко живе повноцінним життям лише вдень. Вечері там все ніби завмирає. Трамваї після дев'ятої не ходять, близько десятої вечора вже майже нікого не зустрінеш на вулиці. Лише поодинокі закохані пари, переважно польські, прогулюються через міст до Франкфурту й назад, тримаючись за руки.

Інша справа — Берлін. На відміну від прикордонного Франкфурту, в німецькій столиці відчувається вже західноєвропейський менталітет. Вільна, розкута поведінка жителів Берліну, така собі безтурботність й упевненість у завтрашньому дні. Коли фотографувала один із берлінських залізничних вокзалів, типового вигляду німець у костюмі та з

портфелем все намагався спеціально потрапити до кадру та посміхався. Казав, що хоче стати для нас уособленням Німеччини, що постійно радіє життю.

БЕРЛІН ЗАПАМ'ЯТАВСЯ БАГАТО ЧИМ, ЧОГО НЕМАЄ В УКРАЇНІ. Наприклад, величезним чотириповерховим музичним магазином у центрі міста: на першому поверсі класика, на другому — рок, на третьому й четвертому — поп і джаз. І на кожному з поверхів місця для відпочинку — з м'якими диванами, плеєрами та спеціально затемненим світлом для атмосфери. Можна брати диски й слухати хоч цілий день. Незвичними для нас є різнокольорові баки для сміття на вулицях — окремо для скла та паперу... Біля Магдебурзьких воріт можна сфотографуватися з переодягненими в радянського та німецького солдатів акторами... Автомобільна тиснява на берлінських дорогах не поступається київській... Часто на вітринах поруч з німецькими зустрічали написи російською мовою на кшталт «Живая рыба»... Перехожі на вулицях одягнені майже однаково, дуже просто й недорого. Джинси, зручні пальта або куртки. Яскравих тонів, як у нас, не носять. Хоча поруч — магазини з шикарним та дорогим одягом. Як пояснюють самі німці, тут купують ті, кого на вулицях просто так не зустрінеш — тільки в дорогих авто.

У будівлю Бундестагу щодня вишикується довжелезна черга туристів. Кожен охочий може просто так потрапити всередину німецького парламенту на екскурсію. Щоправда, перед цим пройшовши спеціальний кордон охорони.

...Конференція в Слубіце тривала два дні. Крім українців участь у ній взяли делегації зі Швеції, Іспанії, Німеччини, Росії. Приймали нас гостинно. Значний інтерес був до України. Поляків цікавило, коли в нас закінчиться політична нестабільність. А один професор із іспанської Наварри після мого виступу запитав: чому українські газети набагато більше пишуть про проблеми відносин України з Росією, ніж про Євросоюз?

Світлана Слабінська

Читайте в наступному номері: • З нагоди 8 Березня у Брюсселі пройшла конференція жінок — глав держав і урядів. На фото: жовтень 2007 року, канцлер Німеччини Ангела Меркель і тоді ще лише лідер БЮТу Юлія Тимошенко.

• Традиційна березнева Європейська Рада відбулася 13–14 числа. На фото: на такому ж саміті в березні 2007-го (зліва направо): прем'єр-міністр Мальти Лоранс Гонзі, його люксембурзький колега Жан-Клод Юнкер і міністр економіки і зовнішньої торгівлі Люксембургу Жан Креске.

Австрійський парламент

Місто Зальцбург

Містами і країнами ЄС

Австрія

До Євросоюзу приєдналася 1995 року. Межує з Німеччиною, Чехією, Словаччиною, Словенією, Італією, Швейцарією та Ліхтенштейном.

У країні проживає 8,15 млн чоловік. Більшість населення працює в сфері роздрібною торгівлі, банківського обслуговування, охорони здоров'я, освіти й туризму.

Австрія є федеративною республікою. Глава федеративного уряду – канцлер, главою держави є президент, якого обирають на 6 років. Парламент складається з двох палат: Федеральної ради та Національних зборів.

Австрія – одна з найрозвиненіших держав не лише Європи, а й світу. Основними галузями економіки є машинобудування, металургія, харчова, паперова промисловість, виробництво алюмінію. І, звичайно ж, туризм.

Значну частину території країни займають Східні Альпи та їх передгір'я, а також низовинні рівнини по Дунаю. Близько половини всієї території – гірські ліси. Клімат помірний, континентальний, на заході вологий.

Доннер фонтан у Відні

Тіроль узимку

Ранкові Альпи влітку